

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ
KATEDRA HUDEBNÍ KULTURY

**NEJVÝZNAMNĚJŠÍ SKUPINY S ŽENSKÝM VOKÁLEM
PŮSOBÍCÍ NA ROCKOVÉ A METALOVÉ SCÉNĚ 21.**

STOLETÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jana Polatová

*Specializace v pedagogice, obor Hudba se zaměřením
na vzdělávání*

Vedoucí práce: Kuhn Tomáš, Doc. Mgr., Ph.D.

Plzeň, 2018

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 29. 6. 2018

.....

vlastnoruční podpis

ORIGINÁL ZADÁNÍ

Chtěla bych poděkovat vedoucímu práce doc. Mgr. Tomášovi Kuhnovi, Ph.D. za poskytnutí cenných rad, které mi pomohly při zpracování této práce.

OBSAH

OBSAH	5
1 ÚVOD.....	7
2 HISTORIE ROCKU A METALU	8
2.1 30. a 40. léta.....	8
2.2 50. léta.....	8
2.3 60. léta.....	9
2.4 70. léta.....	10
2.5 80. léta.....	12
2.6 90. léta až současnost	13
3 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ROCKOVÉ VOKALISTKY.....	14
3.1 Janis Joplin.....	14
3.2 Tina Turner	14
3.3 Doro Pesch	15
3.4 Tarja Turunen.....	15
4 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ SKUPINY S ŽENSKÝM VOKÁLEM 21. STOLETÍ.....	17
4.1 Amaranthe.....	17
4.2 Arch Enemy	18
4.3 Die Happy	19
4.4 Epica	20
4.5 Evanescence	21
4.6 Flyleaf	21
4.7 Halestorm	22
4.8 Lacuna Coil	22
4.9 Nightwish.....	23
4.9.1 Tuomas Holopainen	26
4.9.2 Floor Jansen.....	28
4.10 Sirenia.....	28
4.11 Within Temptation	29
4.12 Xandria	30
5 DALŠÍ SKUPINY S ŽENSKÝM VOKÁLEM	31
5.1 Delain	31
5.2 Chelsea Wolfe.....	31
5.3 Jinjer	31
5.4 Leaves Eyes.....	32
5.5 The Dresden Dolls	33
5.6 Trillium	33
5.7 Tristania.....	34
5.8 Vision of Atlantis	34
5.9 Whyzdom	34
6 FESTIVALY S ŽENSKÝMI INTERPRETY	36
6.1 Metal Female Voices Fest	36
6.2 Female Metal Event	36
6.3 Metalocalypstick Fest.....	36
7 HUDEBNÍ CHARAKTERISTIKA	37
7.1 Nejčastěji používané harmonické postupy	38
7.2 Nejčastěji používané rytmické postupy	39
7.3 Melodie	39

7.4 Nástrojové obsazení.....	39
8 INTERPRETI V ČECHÁCH	41
8.1 Petra Janů.....	41
8.2 Bára Basiková	42
8.3 Lucie Bílá.....	42
8.4 Gabriela Gunčíková	43
8.5 Ewa Farna	43
8.6 November 2nd.....	44
8.7 The Agony.....	44
9 ZÁVĚR	46
10 RESUMÉ	47
11 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ	48
11.1 Knižní zdroje	48
11.2 Internetové zdroje.....	48

1 ÚVOD

Úvodem bych chtěla zmínit důvod výběru tématu bakalářské práce. Jedním z hlavních důvodů je můj velký zájem o tyto žánry hudby. Inspirovalo mě spojení kytar s jemným ženským vokálem. Jedná se o téma, které není zatím příliš podrobně zpracované jinými autory.

Cílem mé práce je zahrnutí známých zahraničních i českých interpretů s ženským zpěvem. Tito interpreti jsou analyzováni jak po stránce biografické, tak po stránce hudební. Okrajově je práce také zaměřena na obecný vývoj rocku a metalu. Hlavním cílem je získat informace o zásadních skupinách, které svou hudbu zakládají právě na ženském vokálu a následné nastínění základních hudebních výrazových prostředků charakterizujících většinu skupin. V poslední řadě bych zmínila několik hudebních festivalů, které jsou zaměřené právě na skupiny, kde hlavní roli hrají ženy. I metalová hudba s ženským zpěvem prošla určitým vývojem, a proto bych se chtěla s historií těchto stylů blíže seznámit a poznat i některé méně známé interprety.

2 HISTORIE ROCKU A METALU

2.1 30. a 40. léta

Ve 30. letech se zrodil styl Country and western (C&W), který zahrnoval několik stylů bělošské hudby. Například western swing, bluegrass, rockabilly aj. Od poloviny 40. se objevoval styl Rhythm and blues (R'n'B). Jednalo se o černošskou hudbu vycházející z městského blues a hudby swingového zaměření. Oba tyto styly se významně podílely na vzniku Rock'n'rollu (R'n'R). Ten se rozvíjel zejména v 50. letech.¹

2.2 50. léta

Vyvíjely se tři odlišné žánry – pop, country a Rhythm and blues, které byly hrány jak bílými, tak černými hudebníky z amerického jihu i z městských aglomerací severovýchodu. Vlivem 2. světové války se Spojené státy americké staly v 50. letech silnějšími. A to právě díky tomu, že po válce nemusely dlouhou dobu znovu rozkvétat. Na rozdíl od některých evropských států. Mladá generace chtěla mít své symboly, jazyk a poprvé v historii se nechtěla podobat svým předchůdcům. Rhythm and blues hrané Američany – to byl styl, který se začal šířit mezi tehdejší omladinu tmavé i světlé barvy. Hlavním zástupcem této hudby se stal **Ray Charles**. Hudba proudila v rádiích a byla přímo mířena na mladé posluchače. **DJ Alan Freed** nazval nastupující novou vlnu Rock'n'rollem. Mezi muzikanty, kteří v té době natáčeli „ty správné“ nahrávky patřili: **Little Richard, Jerry Lee Lewis, Buddy Holly** a samozřejmě **Chuck Berry**. „Králem“ Rock'n'rollu však zůstával mladík z Memphisu **Elvis Aaron Presley**. Díky němu se za pomoci Studia Sun Records dostává mezi posluchače směsice rokenrolu tvořeného z rhythm and blues, popu a country. Elvis mísil tyto styly, ale zároveň dokázal mísit hudbu černošskou s hudbou bělošskou. S tou se mohl ztotožnit kdokoliv z mladých lidí.²

¹ KUHN, Tomáš. Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2011. ISBN 978-80-261-0018-8.

² ASSANTE, Ernesto. *Legends rocku: umělci, nástroje, mýty a historie padesáti let hudby mladých*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-80-204-2275-0.

2.3 60. léta

60. léta lze pokládat za dobu, kdy se rockové hudbě dařilo nejvíce. Skupiny z 60. let jsou pak stěžejní pro další vývoj těchto žánrů. Zásadní uskupení v tomto období tvořila britská legendární skupina z Liverpoolu **The Beatles**. Tito čtyři mladíci hluboce ovlivnili dnešní moderní hudbu. Napsali písně, které jsou řazeny k nejkrásnějším písním minulého století. Jejich vliv byl patrný už v době největší slávy, kdy si celá generace nechala narůst dlouhé vlasy. V kontrastu s uklidňujícími **The Beatles** přichází na scénu jedna z nejpoblárnějších a nejvýraznějších skupin světové scény – **The Rolling Stones** v čele s **Mickem Jaggerem**. Tato legendární skupina brala dech svým fanouškům hlavně kytarovými riffy **Keitha Richardse**. V té době začaly ve Velké Británii vznikat tisíce nových rockových skupin, mezi kterými byli i slavní hrdinové **The Who** a **The Kinks**. Tyto kapely předstihly i do té doby hudebně nejrozvinutější Spojené státy. Když tato britská invaze vtrhla se svým beatem do USA, rokenrol se přeměnil v rock. Rock, který zdaleka nebyl jen hudební žánr, ale také postoj, způsob myšlení a oblékání. Byl to jakýsi sen, cesta či vzor. Doba, kdy se chtěl každý zviditelnit. V tomto období byla pro celou populaci hudba úplně vším. Najednou se začal svět obracet vzhůru nohama. Panovalo rebelství a vzpoura proti zajetým mravním pravidlům a zvykům. **Bob Dylan** byl ten, kdo dal rocku život v podobě „slova“. Texty do té doby zachycovaly pouze „rebelii bez příčiny“. Zrodil se rockový jazyk. Tím nemluvili jen **The Who**, **Dylan**, **The Kinks** nebo **Beach Boys**, ale i rocková mládež. Zanedlouho se stal globálním jazykem. Ve skladbách se objevovaly motivační texty s cílem změnit celý svět. Experimentování s hudbou přivedli na scénu **Pink Floyd**, kteří se snažili výjimečným způsobem posunout hranice v podobě psychedelického rocku.³ Zásahu na vývoji měli samozřejmě také **The Doors**, **Janis Joplin** a největší kytarista rockové historie **Jimi Hendrix**, který měl pouhé tři roky na to, aby vyzdvihl rock do popředí zájmu a na vyšší úroveň. Jeho kariéra pak tragicky skončila. Nastal čas, kdy na scénu přišlo hnutí hippies. Zástupci tohoto hnutí opustili své rodiny, aby mohli žít životem v komunách. Říkalo se jim „květinové děti“. Tito lidé věřili ve svobodnou lásku, preferovali výměnný obchod před peněžním a v jejich představách byl svět dočista odlišný. Chtěli ukončit válku ve Vietnamu. Jejich doupeťem byla Kalifornie. Kalifornské kapely posouvaly rockový zvuk k větší psychedelii.⁴

³ Psychedelický rock je hudební styl, který vznikl v 60. letech 20. století. Pokouší se napodobit mysl měnící zážitky z drog jako marihuana, psilocybin, mezkalin a hlavně LSD.

⁴ ASSANTE, Ernesto. *Legendy rocku: umělci, nástroje, mýty a historie padesáti let hudby mladých*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-80-204-2275-0.

2.4 70. LÉTA

V této době vznikalo mnoho stylů a obrovské množství podžánrů. V kurzu byly experimenty a vlastní kreativita. Přicházely nové poznatky. Je zajímavé, že dnešní skupiny mnohem více čerpají z šedesátých, osmdesátých a devadesátých let. Sedmdesátá léta pro dnešní hudbu už tak inspirativní nejsou. Tato doba je také vnímána jako ozvěna předchozího desetiletí. Hnutí hippies postupně upadalo a rocková hudba pomalu přecházela do mainstreamu. I popová hudba si začátkem 70. let vedla velice dobře a navzdory náporu rocku pokračovala ve svém tažení. Interpreti přicházeli na to, že mají daleko větší možnosti než jen třiminutovou píseň. Alba se stávala daleko obsáhlejšími a ucelenějšími. Rock se stále více komercializoval a popularizoval. Hlavní směr sedmdesátých let se nazýval Progressive rock/ progresivní rock (někdy Art rock). Zapůsobil na miliony posluchačů. Představoval míšení zbytků hnutí hippies s novým kultem osobnosti, individualismem a mimořádnou technikou. Ale samotný rock nezanikl. V USA se stal silnějším s příměsí blues a improvizace. **David Bowie** přichází s glam rockem⁵ a experimentuje s jazz rockem, diskem, funkem a dalšími směry. Píseň *Born to Run* z roku 1975 odhaluje nového krále rocku – **Bruce Springsteena**, který má přezdívku Boss. Prezentuje se bez příkras a popisuje Ameriku jednoduchým a přímým jazykem. Jeho slova obsahují vášně. Sedmdesátá léta ale znamenají ještě více. Největší dojem tohoto desetiletí utváří již zmíněný progresivní rock. Koncem 60. let už odumírá beat a přicházejí do záře reflektorů jiné hudební styly. Ovšem ty nemají zdaleka takové charisma jako britský rock. Směřuje se k upřednostnění uměleckého prožitku spíše než ke komerčnímu úspěchu. Melodie už je jako pojítka, ne centrum přitažlivosti. Často aranžmá nebo postup znamená více než samotný refrén. Už to nejsou čistá a přímá témata, nýbrž melancholické úniky do svobodného a kreativního prostoru, který dříve neexistoval. Rock dal život formám, shromažďoval hudbu různých kultur a vrhal se do elektronické experimentace a technologií. I když zcela změnil svoji povahu, nikdy neopustil svůj původní směr. Rozdíl tu však byly – progresivní rock, na rozdíl od rock'n'rollu a hudby hippies, směřoval publikum ke klidu. Lidé na koncertě často jen nehybně seděli a sledovali stále propracovanější světelnou show. Nastala doba technologické revoluce. Přibývalo více

⁵ Glam rock je styl rockové hudby, který se objevil po éře hippies na začátku 70. let. Mezi lety 1970–1973 byli hlavní představitelé z Británie. Jednalo se hlavně o tyto osobnosti: David Bowie, T. Rex, Slade, Sweet, Alice Cooper, Gary Glitter, Roxy Music, Silver Head, New York Dolls a Mott the Hoople.

netušených možností technologicky vyspělejších nahrávacích studií. Nahrávky už nepředstavovaly jednoduchý prostředek k prezentaci, ale byly samotným vrcholem. Rozvoj přišel opravdu rychle a mono nahrávky byly nejprve nahrazeny stereo nahrávkou a později čtyř, osmi a šestnáctistopými záznamy. Skupiny tak mohly každý nástroj nahrát zvlášť, čímž se vytvořil daleko větší prostor ke kreativní improvizaci, než tomu bylo v 60. letech. Důraz na hudební skupinu jako celek byl poněkud odsunut. Živá hudba se tedy málokdy shodovala s nahrávkou. Termín progresivní rock označoval hudbu, představující dlouhé skladby, nekonečná sóla a složité struktury obtížně srozumitelné na první poslech. Mísila se klasická hudba s jazzem a rockem. Tím vznikaly velmi zvláštní, neobvyklé a jedinečné písně, které kontrastovaly písním s melodií a jednoduchým refrénem. O progresivní hudbu se pokoušela také britská skupina **Yes**. Původně měla čistě rockový charakter. Ani v progresivním rocku nebylo zapomenuto kouzlo romantiky a lásky. Dokazovala to například skupina **Matchung Mote**. V textové stránce vynikala skupina **Van Den Graff Generator**, zejména s písní *Killer*. V této písni se **Peteru Hammillovi** podařilo skloubit básnický jazyk se zvukovými experimenty. Skvělým příkladem progressive rocku byla také skupina **Jethro Tull**. Jedno z dalších jmen, které je důležité zmínit, je **Brian Eno**. Nikdy neovládal mistrovsky žádný hudební nástroj a nebyl to ani žádný výrazný pódiový virtuóz, přesto dokázal ovlivnit celou generaci a dnes neexistuje album ani hudebník, který by se nějakým způsobem neinspiroval některou z jeho teorií či inovací. Tento člověk učinil samplování uměleckým procesem. S vděkem na něj vzpomíná například kapela **U2**, jejíž zvuk **Brian Eno** obohatil. Od konce 70. let provozoval čistě studiovou práci u mixážního pultu. Pokud mluvíme o písních přispívajících k definování rocku, rozhodně nemůžeme opomenout píseň *I'm Waiting for the Man* od skupiny **The Velvet Underground**. Tuto píseň v podstatě tvoří dva akordy, jejichž propojení nikdy nevede k refrénu a celý riff je uzavřen dominantou. Díky hypnotickému rytmu bez vývoje skladba při živých vystoupeních nikdy nebyla stejně dlouhá. **The Velvet Underground** byli považováni za básníky rocku. Promísili život spodiny se světem luxusních rezidencí. Rock v této době vyjadřoval květiny, mír a lásku. Poznali to také členové skupiny **The Beatles**, **The Who** či **Led Zeppelin**, kteří začali hrát tvrdší muziku. Přidali se k nim i další kapely přicházející na scénu. Byli to například **Black Sabbath** a **Deep Purple**. V polovině 70. let se v Británii strhla revoluce. Objevily se kapely **Sex Pistols** a **The Clash**. Ve Spojených státech obrátili rockovou scénu vzhůru nohama **The Ramones** a **Patti Smith**. Ve středu pozornosti byl styl punk. Roztrhané oblečení, náušnice různých druhů, špičaté účesy a pestrobarevnost. Zmíněná punková skupina **Sex Pistols** převrátila celý hudební svět pouhým jedním albem.

Hráli několik vulgárních, zhruba načrtnutých a špatně interpretovaných písní s výhrůžně znějícími tituly a celý svět si jich všiml. Nahrávací studia skupinu odmítala, jejich nahrávky rádia zakazovala, ale v očích fanoušků to naopak zvyšovalo renomé kapely. Toto seskupení ale vyhořelo během jedné sezóny a překonali ho vytrvalejší umělci a skupiny např. **Patti Smith**, **Talking Heads**, **The Clash**, **The Ramones**. Každý hovořil vlastním jazykem, se kterým se mládež identifikovala. O příchodu punku by se dalo hovořit jako o dosažení maximálního efektu s minimálním úsilím. Těžko ho lze považovat za hudební hnutí, spíše jako symbol, akci nebo tmavou čmáranici naškrábanou na obrazu rocku. Jednoduché, přímé kytarové riffy, rychlý dusající beat, zastřené vokály a roztodivné pózy. To vystihuje kapelu **The Ramones**, která byla kapitolou sama pro sebe. Jejich styl byl dokonalý ještě dříve, než se na scéně objevili **Sex Pistols**. Každý člen skupiny **The Ramones** přijal příjmení Ramone. Tento pseudonym byl vybrán jako ironická pocta falešnému jménu, pod kterým se **Paul McCartney** registroval v amerických hotelech. Adolescenti ohrnovali nos nad legendami předešlé generace, toužili po něčem vlastním, po něčem divokém. Punku vděčil svět za probuzení svědomí a za to, že spoustu lidí přiměl brát nový svět v potaz.⁶

2.5 80. léta

80. léta znamenají svět povrchnosti, přehnaně okázalý vzhled, tvrdé drogy, výraznou nadvládu velkých nahrávacích společností i konec vinylových desek. Svět mladých hledal radikální hudební směr. Objevuje se termín New wave. Tato dvě slova definovala nové období. Hudba se přeměnila v komerční produkt a bez možnosti návratu byl rock zúžen do pouhého vzorce. Bylo těžké vytvořit základ něčeho nového, jelikož byla minulost celou generací zcela odmítnuta a vymazána z paměti. Chtěla vytvořit kompletně od základu nová pravidla. Stereotypní zvuk rocku nahradil zvuk levných elektronických kláves. Bez speciálních efektů, sól a individuálních dovedností. Elektronická nová vlna přinášela kapely, které byly tvořeny jen digitálními klávesami a v některých případech simulací starého dobrého bubeníka. Ačkoliv původně tak rock vůbec nezněl, stále to rock byl. V této době byla spuštěna nová televizní stanice MTV. Takové bylo pozadí nástupu kapel **U2** a **Simple Minds**. V roce 1985 se uskutečnil celosvětový koncert Live Aid, kde se mohl rock představit ve všech svých stylech. Cílem bylo nashromáždit prostředky

⁶ ASSANTE, Ernesto. *Legendy rocku: umělci, nástroje, mýty a historie padesáti let hudby mladých*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-80-204-2275-0.

a pomoci africké populaci postižené hladomorem. Byla to obrovská show. Dokazovala, že rock si stále sní svůj sen. Kytary byly považovány za staré, dobré jen pro hudebníky, kteří se vyžívali v robotických a nekonečných sólech. Zatímco v Americe se držel na předních příčkách pop v čele s **Madonnou** a **Michaelem Jacksonem** spolu s hudbou vnučovanou MTV (např. **Mötley Crüe**), v Británii obsadili svá místa hlavně písničkáři. Hlavním zástupcem byl **Elvis Costello**. V tomto desetiletí na americké půdě postupně přebírali vývoj autoři černé pleti a to se podepsalo i na dominanci černošského zvuku a rytmu na celé hudební scéně devadesátých let.⁷

2.6 90. léta až současnost

Poté, co punk udělal krátký proces s tehdejšími rockem, vyvinula se řada žánrů, podžánrů, trendů a nových hudebních výrazů. Rock už v této době nebyl v centrální pozici, ale stal se jedním z mnoha nástrojů. Oproti rocku let šedesátých a sedmdesátých, který byl na kvantitu bohatší, je tento styl v devadesátých letech obtížnější, více spleťový. Vítězí kvalita nad kvantitou. Rock nové éry nabízí nevyčerpatelné a odlišné pohledy, mnoho způsobů hraní a prožívání. Dnes se většina hudebníků snaží najít vlastní přístup, ale určitě můžeme nalézt i ty, kteří chtějí rock interpretovat jako všední samozřejmost. V 90. letech opět uchopilo americké impérium rock do svých rukou především díky skupinám z oblasti Seattlu. Tyto skupiny byly připraveny na světovou invazi stylu grunge nabitého elektrickým rockem s metalovými zvuky, ale zbaveného image tvrdého rocku. Neměl pravidla ani žádná omezení a vyjadřoval opravdovou vášeň. Přišlo období **Nirvany** s **Curtem Cobainem**, které stejně jako **Sex Pistols** nebo **Hendrix** nemělo dlouhého trvání. **Cobain** během pár let dokázal vyčerpat sám sebe i svou hudbu. Rock se zdál být ztracený, ale těchto několik roků s přehledem postačilo ke změně jeho současného vnímání. Navrátil se až se skupinami **Pearl Jam**, **Pupl** a dalšími. V Británii se začal objevovat nový britský pop v podobě skupin **Oasis**, **Blur** a **Radiohead**. Přímý přísun hudby do domácností zaručují nové technologie včetně počítačů. Rock už není v ústřední roli, je spíše jako nostalgická připomínka, která má občas ambice vyjádřit něco nového.⁸

⁷ ASSANTE, Ernesto. *Legendy rocku: umělci, nástroje, mýty a historie padesáti let hudby mladých*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-80-204-2275-0

⁸ ASSANTE, Ernesto. *Legendy rocku: umělci, nástroje, mýty a historie padesáti let hudby mladých*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-80-204-2275-0

3 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ ROCKOVÉ VOKALISTKY

Protože se tato práce zaměřuje především na skupiny s ženským vokálem, chtěla bych zde uvést několik zásadních zpěvaček, které dle mého názoru měly největší vliv na rozvoj rockové a metalové hudby se ženským zpěvem. Většina z nich se proslavila již ve dvacátém století a bezesporu ovlivnila spoustu dalších. Bez těchto vokalistek by dnes rocková hudba s ženou za mikrofonem měla jinou podobu.

3.1 Janis Joplin

Svým osobitým zpěvem byla **Janis Joplin** pro mnohé velkou inspirací. Narodila se v Port Arthur v Texasu v roce 1943. V roce 1963 se vydala do San Franciska, kde potkala mnoho významných hudebníků. Ačkoliv se jedná hlavně o bluesovou zpěvačku, velmi ovlivnila i rockovou scénu. Když se vrátila zpět do Texasu, připojila se k psychedelicko-rockové skupině **Big Brother and Holding Company**. Nejvíce zapůsobila na hudebním festivalu v Monterey. Její sex-appeal, vulkanická představení a okázalý styl roztrátil každý stereotyp o ženských umělkyních. Tato „rocková máma“ zemřela tragicky ve 27 letech.⁹

3.2 Tina Turner

Tina Turner, vlastním jménem **Anna Mae Bullock**, se narodila 26. listopadu 1939 v Tennessee. Jedna z nejtalentovanějších a nejúspěšnějších interpretek si vysloužila přezdívku „rocková babička“. Svou hudební kariéru začala v 50. letech po boku **Ika Turnera** a kapely **Kings of Rhythm**. Později se přejmenovali na **Ike a Tina Turner Revue**. Brzy si **Anna Mae Bullock** vzala **Ika Turnera** za manžela. Toto duo slavilo úspěchy s písněmi *A Fool in Love*, *River Deep – Moountain High*, *Proud Mary* a *Nuttbush City Limits*. **Tina Turner** se ale s **Ikem Turnerem** později rozvedla kvůli domácímu násilí. Její sólová kariéra začala pomalu. Neměla peníze a vystupovala v menších klubech. Až do roku 1983, kdy natočila singl *Let's Stay Together* a sólové album *Private Dancer*. Měla možnost si také zahrát v několika filmech (Tommy, Mad Max). Nyní má na kontě 8 cen Grammy a spoustu nominací. Poslední turné na rozloučení bylo v roce 2009.¹⁰

⁹ *Janis Joplin: Official Website* [online]. Fantality, 2017 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <https://janisjoplin.com/>

¹⁰ *Tina Turner Biography. The Biography.com website* [online]. A&E Television Networks, 2018 [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <https://www.biography.com/people/tina-turner-9512276>

3.3 Doro Pesch

Doro Pesch je označována jako živá legenda. Ve věku 16 let začala hrát ve svých prvních kapelách, ale její úspěch přišel až s kapelou **Warlock** a první albem *Burning The Witches* z roku 1982. V této době se rozhodla opustit svou práci grafické designérky a zcela vstoupit do hudebního průmyslu. Pokračovala na obřích světových turné v USA, Jižní Americe, Číně, Japonsku, Austrálii i Evropě. Za celou svou éru získala nespočet uznání a ocenění. Má za sebou miliony prodaných záznamů, necelé 3 tisíce živých vystoupení na čtyřech kontinentech a šedesáti různých zemí celého světa. Nejnovější dílo vydala 24. června 2016. Jedná se o DVD s názvem *Strong And Proud – 30 Years Of Rock And Metal*, které nabízí nejen výroční koncerty, ale také její život ze zákulisí.¹¹

3.4 Tarja Turunen

Finská zpěvačka **Tarja Turunen** je nejjasnější hvězdou symfonic-rock metalové scény. Její hlas je nezaměnitelný. Tato sopranistka a skladatelka dosáhla mezinárodní slávy devítiletou existencí ve finské symfonic-metalové skupině **Nightwish**, u jejíhož zrodu stála, a se kterou sbírala spoustu ocenění. Unikátní kombinace metalové hudby s Tarjiným sopránem přinesla zrození nového žánru. Rychle dosáhla kritické i komerční popularity. Inspirovala mnoho dalších metalových kapel. Po ukončení své éry v **Nightwish** v roce 2005 se musela vydat na svou vlastní cestu. Začala svoji úspěšnou sólovou kariéru, oddaná jak klasické, tak rockové hudbě. Se svými novými alby dosáhla spousty ocenění v rodném Finsku, Maďarsku, České republice, Německu i Rusku. Výsledkem Tarjiny lásky ke klasické hudbě bylo její první klasické studiové album *Ave Maria- En Plein Air*, které bylo mezinárodně vydáno v roce 2015. Tarjiny skvělé schopnosti smíchat rockovou a klasickou hudbu se ukázaly jako perfektní kombinace. Například v jejím projektu *Beauty and The Beat* ve spolupráci s americkým bubeníkem **Mikem Teranou**. Projekt je doprovázen symfonickým orchestrem a sborem. Prezентuje unikátní program zahrnující skladby od skladatelů jako je **Puccini**, **Mozart** a **Bach**. Z interpretů nonartificiální hudby můžeme zmínit **Led Zeppelin** a **Queen**. Tarja s tímto projektem navštívila festival Masters of Rock v České republice, Maďarsko i rodné Finsko. S orchestrem sdílela pódium i na turné v Rusku v březnu 2016. Během své kariéry měla spoustu vedlejších angažmá. Například elektronický projekt *Outlanders*. Nechala se inspirovat také u spisovatele **Paula Coelho**,

¹¹ *Doro: The Official Website* [online]. 2017 [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: https://www.doromusic.de/index2_en.php

Schillera a vystupovala dokonce na turné s **Alicem Cooperem**. Spolupracovala také s **Within Temptation**. Jejich společná píseň byla v USA nominována na cenu Grammy. Mimo jiné spolupracovala také s hard rockovou legendou **Doro Pesch**, německou rockovou kapelou **Scorpions** a s otcem uznávaného alba *Tubular Bells* **Mikem Oldfieldem**, s nímž napsala píseň nahranou v karibském ostrovním státě Antiqua. Mezi Tarjiny nejznámější alba patří její první sólové album *My Winter Storm* z roku 2007, *What Lies Beneath* z roku 2010 či *Colours in the Dark* z roku 2013. Album *The Shadow Self* pochází z roku 2016 a bylo pro Tarju dalším důležitým mezníkem v její kariéře. Předčilo veškerá očekávání. Ohledně alba byl obrovský ohlas a nahrávka byla hodnocena jako mistrovské dílo, které kombinuje silné riffy, okouzující melodie a zpěvaččin unikátní hlas. Téhož roku na německém festivalu Wacken Open Air prezentovala rovnou dvě show a podívala se také do Japonska, Číny, Hong Kongu a Taiwanu. V listopadu roku 2017 vydala nové album *From Spirits and Ghosts*, které dává tmavý nádech tradičním a nejoblíbenějším vánočním koledám. Zahrnuje klasiky jako *O Tannenbaum* nebo *We Wish You a Merry Christmas*. Jedinečně promíchává Tarjin klasicky vyškolený hlas s temnějšími gotickými vlivy. Prezentovala ho na koncertech se symfonickým orchestrem a pěveckým sborem v České republice i na Ukrajině. Další koncerty jsou plánované na listopad 2018.¹²

¹² Tarja Turunen: *Welcome to Tarja's Official Site* [online]. Creativity and Design, 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://tarjaturunen.com>

4 NEJVÝZNAMNĚJŠÍ SKUPINY S ŽENSKÝM VOKÁLEM 21. STOLETÍ

Ve jednadvacátém století se mění image skupin. Ty se snaží odlišit od ostatních na první pohled i poslech. Kapely se nevyhnou extrémům a tolerance posluchačů se zvyšuje. Zejména po stránce vokálně-instrumentální. Rytmické cítění a intonace zpěvaček už nehraje tak velkou roli jako image a umění se odlišit jakýmkoliv způsobem od ostatních.

Existuje více aspektů, dle kterých bychom mohli vybrat nejúspěšnější kapely 21. století. Někdo by mohl hodnotit úspěch kapely podle počtu koncertů v tomto roce, nebo dokonce podle počtu zhlédnutí u nejnovějších klipů. To, jaký vliv měla určitá kapela na posluchače a kdo vlastně hudební prostředky použil jako první, se dá dohledat jen těžko. Proto je výběr kapel a oblíbenost interpretů spíše záležitostí vkusu jednotlivých posluchačů. Uvedla jsem zde několik kapel, o kterých si myslím, že stojí za zmínku. Nechtěla jsem však opomenout ani ty méně známé. Díky hledání a poslechu méně známých skupin jsem měla možnost si poslechnout mnoho skladeb. Některé skupiny je rozhodně třeba zmínit alespoň v menší kapitole.

4.1 Amaranthe

Příkladem kombinace krásy jemného ženského zpěvu a hrubosti tzv. screamingu¹³ je mladá kapela **Amaranthe** ze Švédska. Skupina byla jako projekt vytvořena v roce 2007 kytaristou a klávesistou **Olofem Mörckem** a zpěvákem **Jakem E.** Jejich myšlenkou bylo vytvořit nový žánr. Dalšími členy kapely jsou: **Elize Ryd** – zpěv, **Henrik Englund Wilhelmsson** – sceram, **Johan Andreassen** – basová kytara a **Morten Løwe Sørensen** - bicí. Podle některých zdrojů se žánrově řadí do melodického death metalu¹⁴, jinde jsou přiřazeni k metalcoru¹⁵. Kapela se pyšní dvěma zpěváky a jednou zpěvačkou, přičemž je každý něčím charakteristický. V dubnu roku 2011 vypouští do světa své první album nahrané v prestižním nahrávacím studiu Spinefarm Records. Toto album bylo po celém

¹³ Screaming (také scream nebo screamo vokál) je forma vokalizace hodně využívaná v mnoha podžánrech metalu, v hardcore, screamo, punku, ale také například emo. V podstatě jde o agresivní hrdelní řev podobný growlingu. Jeho provedení je docela náročné a mnoho zpěváků si již špatnou technikou zničilo hlasivky.

¹⁴ Death metal je hudební styl vycházející z heavy metalu. První death metalové skupiny vznikaly v první polovině osmdesátých let ve Spojených státech. Jednou z prvních kapel byli američtí Death.

¹⁵ Metalcore (známý i jako hardcore metal) je styl tvrdé hudby, který v sobě spojuje prvky extreme metalu a hardcore punku.

Definovat jeho zvuk není jednoduché. Mnohé kapely spojily zvuk a postoje inspirované hardcore punkem s rozličnými odnožemi heavy metalu. Metalcore je subžánr metalu, nikoliv hardcoru, jak se někdy tvrdí

světě jako 84. nejhranější album na Spotify. Po dokončení turné, na kterém členové kapely stihli odehrát 92 živých vystoupení, se vrátili do Dánska do nahrávacího studia Hansen Studios. Březen 2013 přinesl další album. Neslo název *The Nexus*. Vyznačuje se mixem melodického popu, drsného scream metalu a techna. V říjnu v roce 2014 vyšlo jejich třetí album nesoucí název *Massive Addictive*. Album přineslo hit s názvem *Drop Dead Cynical*. Tento singl se často hraje na největších sportovních akcích v USA. Například na zápasech NHL. Proдалo se ho více než 250 000 kusů po celém světě. Koncem roku 2016 natočili pod vydavatelstvím Spinefarm Records své nejnovější album s názvem *Maximalism*.¹⁶

Tvorba je založena na kontrastech. Propojuje metalové prvky s elektronikou. V písničkách můžeme rozeznat opakující se postupy používané v mnoha písničkách. Například začátek písně *Hunger* z alba *Amaranthe* (2011) je velmi těžce odlišitelný od začátku písně *The Nexus* (2013). Podobných paralel bychom mohli najít více. Písně se linou v chytlavých melodiích a na první poslech zaujmou velké množství populace. Hudba může, díky efektům a rytmické složce, připomínat také disco. Zejména písně v albu z roku 2016.

4.2 Arch Enemy

Kapelu založil v roce 1995 kytarista **Michael Amott** s úmyslem vytvořit melodickou heavy metalovou kapelu. Tato švédská kapela zakládá hudbu na ženském growlingu¹⁷, což nebývá obvyklé. Od roku 2001 byla na dlouhou dobu zpěvačkou **Angela Gossow**. Tu později nahradila **Alissa White – Gluz**, která se drží na jejím místě dodnes. Obě tyto zpěvačky používaly zmíněnou techniku growling. Další členové kapely jsou – **Sharlee D'angelo** (basová kytara), **Daniel Erlandsson** (bicí) a **Jeff Loomis** (druhá kytara). Jejich album *War Eternal* z roku 2014, kde můžeme slyšet nový hlas **Alissy White**, bylo jakýmsi znovuzrozením kapely. "*Největší výzvou pro mě je stále zlepšovat celkovou úroveň kompozice a aranžování,*" říká o zmíněné desce **Arch Enemy** lídr **Michael Amott**. Toto album mělo neuvěřitelných 1,5 milionu zhlédnutí během prvních dnů a vyneslo spoustu ocenění. Např. v Německu, Francii, Norsku a také ve Švédsku.

¹⁶ SAZES AT ABSTRATA, Gustavo. *Amaranthe: The Official Website* [online]. 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://amaranthe.se/>

¹⁷ Growling je velmi specifická technika zpěvu užívaná především v death metalu a jiných podobných žánrech (grindcore, black metal, viking metal, gothic metal, aj.) podobná screamingu. Výška tónů je velmi hluboká a barva hlasu je hrubá a chraptlavá.

Odstartovali turné po boku skupiny **Kreator**. Rok 2017 přinesl jejich nejnovější album *Will to Power* s písní *The World Is Yours*.¹⁸

Díky používání growlingu po celou dobu písně se může zdát zpěv monotónní. Melodické linie nejsou tvořeny zpěvem, ale nástroji. Je tomu tak například ve skladbě s názvem *War Eternal* nebo v nejnovější skladbě *The Eagle Flies Alone*. Na rozdíl od skupin, kde je hlavním melodickým nástrojem zpěv, je u **Arch Enemy** již hotová hudba doplněna vokálem.

4.3 Die Happy

Spoluzakladatelkou této německé skupiny je česká zpěvačka **Marta Jandová**. Kapelu založila s ulmským německým rodákem **Thorstenem Mewesem** v roce 1993. Dne 11. listopadu roku 2005 se skupina mohla pyšnit novým akustickým albem *Four & More Unplugged*. Plní si tak svůj dlouholetý sen. Zde se objevují písně, které doposud nebyly nikde zveřejněny. To však není zdaleka jejich první album. V této době mají nahraných alb již několik a některé z nich si dokonce sami produkovali. V průběhu let se kapela stává stále populárnější. Byla zařazena do žebříčku TOP 10 v prodejnosti u jednoho z největších internetových prodejců hudby. Album s názvem *No Guts No Glory*, vydáno 27. října 2006, bylo startem jejich popularity.¹⁹ Od té doby natočili několik dalších alb. Jejich poslední album z roku 2014 nese název *Everlove*. V loňském roce koncertovali v Německu, v České republice i na Slovensku. Ačkoliv se kapela může zdát, že je spíše rockového charakteru, mnozí kritici ji hodnotí jako rock-popovou záležitost.²⁰

Tuto tezi vyvrací například skladba *Supersonic Speed* z roku 2001 nebo *Rebel in You* z roku 2012. Podle mého názoru můžeme v jejich nejnovějším albu z roku 2014 najít písně, které bychom svým rytmem či uhlazeností nástrojů a zpěvu mohli řadit spíše do zmíněného popu. Z tohoto alba se jedná například o skladbu *Run Away*. Můžeme tedy vidět, že se z tvorby tvrdšího charakteru v průběhu let postupně stala tvorba jemnější.

¹⁸ The Official Arch Enemy Website [online]. 2018 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.archenemy.net/index.php?go=theband>

¹⁹ Marta Jandová: Skupina Die Happy [online]. 2009 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.marta-jandova.cz/die-happy.html>

²⁰ Die Happy [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://diehappy.de/>

4.4 Epica

Epica je mladší holandská kapela se zaměřením na melodický symphonic²¹ gothic²² metal. Počátky sahají až do roku 2002, kdy se ještě jmenovala **Sahara Dust**. Zakladatelem kapely je **Mark Jansen** (kytara + zpěv). K němu se přidali **Iwan Hendrix** (bicí), **Helene Iren Michaelsen** z **Trail of Tears** (zpěv), **Ad Sluijter** (kytara) a **Coen Janssen** (klávesy). Nahráli demo s názvem *Cry for the moon*. Od roku 2003 se kapela jmenuje **EPICA**. Do kapely přichází: zpěvačka **Simone Simons**, bubeník **Jeroen Simons** a baskytarista **Yves Huts**. V tomto složení vzniká v Gate studiu ve Wolfsburgu debutové album *The phantom agony* pod vedením producenta **Saschy Paetha**.²³ V průběhu dalších let se sestava proměnila. Z původních členů zůstali: hlavní zpěvačka **Simone Simons**, **Mark Jansen** a **Coen Janssen**. Ostatní členy vystřídali kytarista **Isaac Delahaye**, bubeník **Ariën van Weesenbeek** a basový kytarista **Rob van der Loo**. Takto vypadá současná sestava, která má za sebou vydání několika studiových alb, jako jsou *Consign to Oblivion* (2005), *The Divine Conspiracy* (2007), *Design Your Universe* (2009), *Requiem For The Indifferent* (2012), *The Quantum Enigma* (2014) a jejich poslední a nejnovější album s názvem *The Holographic Principle* z roku 2016. Jednotliví členové **Epicy** se vyjadřili ke své kapele a nové tvorbě. V první řadě chtěli na novém albu *The Holographic Principle* využít reálné nástroje. Nahráli skutečné žestě, housle, dechové nástroje i bicí, aby byl zvuk živější. Cílem bylo překonat předchozí album a dále se vyvíjet. Klávesista **Coen Janssen** říká, že je důležité být svěží, překonávat výzvy a neopakovat se. Kapela prý nemá žádný věkový limit posluchačů. Nachází fanoušky ve věku od 7 do 70 let. Ačkoliv Epica hraje symfonický metal, zaujímá také spoustu lidí, kteří mají rádi i jiné styly metalu a klasickou hudbu. Zpěvačka **Simone Simons** píše, že hlavním cílem kapely je bavit se a bavit publikum. Minulý rok kapela vydala v Japonsku EP *Attack on Titan*. Brzy bude k dispozici i mimo Japonsko.²⁴

²¹ Symfonický metal je hudební styl, který vychází z metalových stylů (death metal, heavy metal, black metal a doom metal). Hudba je tvořena zakomponováním nástrojů a hlasů používaných ve vážné hudbě (housle, klavír, dechy, pěvecké sbory). Tyto zvuky mohou být vytvořeny uměle nebo skutečným hudebním tělesem. Symphonic metal hraje mnoho kapel. Většinou se jedná o projekty hudebníků či skupin, případně to jsou jen experimenty.

²² Gotický metal, gothic metal či goth metal, je hudební styl, který vznikl na počátku 90. let 20. století ve Velké Británii zkombinováním death/doomu a gothic rocku. Protože gothic metal zahrnuje široké spektrum naprosto odlišných metalových stylů, lze se setkat i s jiným zařazením, než jaké je uvedeno níže. Hodně se využívá kláves a ženského zpěvu.

²³ BARTAS, Pavel. Rock & metal book: encyklopedie hard rocku a heavy metalu. Vyd. 1. Praha: VolvoxGlobator, 2004. ISBN 80-7207-554-3.

²⁴ *Epica: Official Website* [online]. Stage, 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://www.epica.nl/>

Typickým znakem pro tuto kapelu je střídání něžných, klidných a světlých pasáží s pasážemi tvrdšími a divokými. Výraznými prvky hudby jsou klávesové nástroje, chorály a symfonické efekty.

4.5 Evanescence

Americká rocková hudební skupina. Zakladatelkou je zpěvačka **Amy Lee**, která svoji hudbu prezentuje jako epicky dramatickou, temnou a rockovou. Skupina vznikla v roce 1995 a od té doby mají za sebou pouze čtyři alba. Jejich nejnovější album z roku 2017 nese název *Synthesis*. Předchozí alba jsou *Fallen* (2003), *The Open Door* (2006) a *Evanescence* (2011). Mezi ostatní členy kapely patří: kytarista **Troy McLawhorn**, baskytarista **Tim McCord**, bubeník **Will Hunt** a nejnovější členka z roku 2015, kytaristka **Jen Majura**. Nejznámější dílo tohoto seskupení je pomalá skladba, která se jmenuje *My Immortal* z roku 2000 a pyšní se přes 486 miliony zhlédnutí. Zpěvačka **Amy Lee** vydala také své sólové nahrávky. Jednou z nich je píseň *Dream Too Much*.²⁵

Skupina je snadno rozpoznatelná díky táhlým vokálním linkám ve vyšších polohách. Hlas **Amy Lee** kontrastuje s velmi jednoduchými a zapamatovatelnými kytarovými riffy.

4.6 Flyleaf

Toto americké seskupení funguje od roku 2000. Jejich první významný mezník přinesla debutová deska *Flyleaf* z roku 2005 a stala se deskou platinovou – měla přes milion prodaných kusů. Dostali se do vysílání MTV, kde vyhráli titul „umělec týdne“. Alba *Memento Mori*, které se objevilo v roce 2009 a *New Horizons* z roku 2012, přinesla další úspěchy. Poslední album je z roku 2014 – *Between the Stars*. **Lacey Sturm** byla zpěvačkou až do roku 2012 a její nástupkyně **Kristen May** se po 4 letech fungování v kapele rozhodla **Flyleaf** opustit.²⁶

²⁵ Musicserver.cz [online]. 2017 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://musicserver.cz/interpret/evanescence/>

²⁶ *Flyleaf: join the flyleaf family* [online]. 2014 [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <http://www.flyleafmusic.com/>

4.7 Halestorm

Sourozenci **Elizabeth** a **Arejay Hale**, hlavní členové hard rockové skupiny **Halestorm**, založili skupinu koncem roku 1997 v blízkosti Pensylvánie. **Arejay** hrál na bicí a Elizabeth se chopila zpěvu a hry na klávesy. Chtěli rozšířit svůj zvuk, proto do kapely přizvali svého otce **Rogera**, aby hrál na baskytaru. Brzy po svém prvním profesionálním koncertu v roce 1998 v kavárně Blue Mountain Coffee House v Pensylvánii rozšířili skupinu o kytarové obsazení a o rok později vydali EP (*Don't Mess With the) Time Man*. Poté došlo k dalším změnám v sestavě. Nakonec členové **Halestorm** zůstali v této podobě: **Elizabeth (Lzzy)** na pozici zpěvu a kytary, **Josh Smith** na basovou kytaru, **Arejay** na bicí a **Joe Hottinger** na kytaru. S vydavatelstvím Atlantic Records nahráli v roce 2006 EP *One and Done* a v roce 2009 vydali album *Halestorm*. Měli až 250 koncertů ročně. V roce 2011 následovalo album *Reanimate: The Covers EP*, jež představovalo skladby od známých kapel - **Heart**, **Guns N' Roses** a **Lady Gaga** a v dalším roce vyšlo album *The strange Case of...*, jehož singl s názvem *Love Bites (So Do It)* následně získal cenu Grammy za nejlepší hardrockový/ metalový výkon. Deska s názvem *Reanimate 2.0* byla vydána v témže roce. V dalších letech **Halestrom** pokračovali s alby: *In to the Wild Life: Chicago*, *Reanimate 3.0* se skladbami od **Metallicy**, **Whitesnake** a **Soundgarden**. V letošním roce vydávají album *Vicious*.²⁷

4.8 Lacuna Coil

Kapela **Lacuna Coil** představuje hudební žánr na pomezí gothic a doom metalu²⁸. Pochází z Itálie a její vznik se připisuje roku 1996. V tomto roce byla kapela přejmenována z názvu **Ethereal** na **Lacuna Coil**. Na základě demonahrávky členové podepsali smlouvu s Century Media, hudební nahrávací společností. Nahrávají debutové album **Lacuna Coil** pod produkčním vedením **Waldemara Sorychty** ve Woodhouse studiích v Hagenu. Hned poté jedou na evropské turné s kapelou **Moonspel**. Kapela během turné přichází o bubeníka a oba kytaristy. Brzy však ztrátu nahrazují kytaristou **Cristianem Migliore** z **Thy Nature** a bubeníkem **Cristianem Mozzati** z **Time Machine**. V dubnu 1998 pokračují na evropské turné s **The Gathering** a **Seigmen**. Následuje účast na největším metalovém festivalu v Evropě - Wacken Open Air. Poté kapela opět tráví čas

²⁷ Artist Biography by Marisa Brown: biography. *All music: Halestorm* [online]. 2018 [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <https://www.allmusic.com/artist/halestorm-mn0000662952/biography>

²⁸ Doom metal je odnož **metalové** hudby, která se jako její uznávaný podžánr objevila v polovině 80. let; je typická pomalejšími rytmy a podladěnými kytarami.

v nahrávacím studiu ve Woodhouse, kde vzniká deska *In a reverie*. Začátkem roku 1999 kapela přijala druhého kytaristu **Marca Emanuele Biazzi** a s novým členem odjíždí na další evropské turné po boku kapely **Skyclad**. Téhož roku stíhá kapela turné po Německu s **Lacrimosa** a v dalším roce opět nahrává EP *Halflife*. Další desku vydávají v roce 2001 opět pod **Waldemarem Sorychtou**, která nese název *Unleashed Memories*. Mohou se pyšnit řadou turné, festivalů a desek, jako je *Comalies* z roku 2004.²⁹ Od té doby za sebou mají tyto alba: *Karmacode* - 2006, *Visual Karma* - 2008, *Shallowlife* – 2009, *Dark Adrenaline* – 2012, *Broken Crown Halo* – 2014 a *Delirium*, z roku 2016. Dnes kapela vystupuje v této podobě: **Cristina Scabbia** – zpěv, **Andrea Ferro** – zpěv, **Marco „Maus“ Biazzi** – kytara, **Marco „Maki“ Coti-Zelati**- basová kytara a **Cristiano „Criz“ Mozzati** – bicí, se kterou si užívají turné 2017 po celém světě.³⁰

4.9 Nightwish

Za hlavního průkopníka metalové hudby spojené s ženským vokálem považují finskou kapelu **Tuomase Holopainena** – **Nightwish**. I proto ji ve své bakalářské práci věnuji nejvíce pozornosti. První zpěvačkou této skupiny byla **Tarja Turunen**, která stála u zrodu kapely. Pro mnohé z nás tato operně zpívající frontmanka nadále zůstává legendou. Počátky kapely sahají až do roku 1996, kdy chtěl klávesista **Tuomas Holopainen** zrealizovat sólový projekt hrající silnou emocionální hudbu. Tento projekt měl podle **Tuomase** zahrnovat akustické kytary, flétny, housle, piano a ženské vokály. S nástupem kytaristy **Erno „Emppu“ Vuorinena** a zpěvačky **Tarji Turunen** se mu podařilo projekt úspěšně realizovat. **Holopainenova** myšlenka se formovala jen několik měsíců a první akustické demo s názvem *Nightwish* bylo dokončeno v roce 1997. Dalším krokem, kterým se skupina zásadně posouvá jiným směrem, je výměna akustické kytary za elektrickou a následně i příchod bubeníka **Jukka Nevalainena**. **Nightwish** podepisují smlouvu s nahrávacím studiem Spinefarm records, kde nahrávají debutové album *Angels Fall First*. Umístilo se ve finské hitparádě na 31. místě v prodejnosti alb, zatímco singl *The Carpenter* se dostal do první desítky. Členové skupiny **Nightwish** představili debutové album na svém prvním koncertě, jenž se konal na Silvestra. Tam je podpořilo více jak 400 fanoušků a koncert předčil veškerá očekávání. Druhý koncert proběhl v roce 1998

²⁹ BARTAS, Pavel. Rock & metal book: encyklopedie hard rocku a heavy metalu. Vyd. 1. Praha: VolvoxGlobator, 2004. ISBN 80-7207-554-3.

³⁰ Lacuna Coil: The Italian Gothfathers [online]. 2014 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.lacunacoil.it/>

v hudebním klubu Lepakko v Helsinkách. Koncert byl pro celou kapelu velice emocionálním zážitkem. Do kapely se začlenil basista **Sami Vänskä** a začala práce na dalším materiálu. V nahrávacím studiu vzniklo album *Oceanborn*. O mix zvuku se postaral **Mikko Karmila**. Ten se později stal jejich důvěryhodným spojencem. Nové album se tentokrát ve finské hitparádě vyšplhalo již do první pětky. *Oceanborn* bylo díky novému singlu *Sleeping Sun* vydáno mezinárodně. V Německu se během prvních týdnů prodalo více jak 15 000 kopií. Hudební realizace kapely byla ztížena vojenskou službou a studiem, ale brzy se **Nightwish** vydali na okružní jízdu po nejznámějších finských festivalech. Následovalo první evropské turné s kapelou **Rage**, které trvalo měsíc. Začátkem roku 2000 skupina nahrává již třetí album. Dále se účastní soutěže Eurovision Song Contest, kde vítězí v diváckém hlasování. Kapela vydává další album s názvem *Wishmaster* a pořádá koncert v Kitee Ice Hall. Toto album se dostává na první místo v prodejnosti alb a zůstává tam tři týdny. Album získává zlaté ocenění navzdory dlouho očekávaným vydáním alb skupin **Iron Maiden** či **Bon Jovi**, která vyšla současně. **Nightwish** se vydávají na první světové turné po zemích, jako jsou Brazílie, Chile, Argentina, Panama, Mexiko či Severní Amerika. Na závěr tohoto turné natáčejí DVD na koncertě v Tampere. V červnu 2001 vydávají EP *Over the Hills and Far Away* a odehrávají poslední koncert tohoto roku v Nivale, kde kvůli různým problémům v kapele **Holopainen** ohlašuje, že příběh **Nightwish** je s největší pravděpodobností u konce. Poté však dochází k zásadním změnám. **Ewo Pohjola** od Spinefarm Records se stává manažerem kapely a **Vänskä** je vystřídán baskytaristou **Marcem Hietalou**. V lednu v roce 2002 nahrávají album s názvem *Century Child* a single *Ever Dream* získává finskou zlatou desku. Další koncerty probíhají v Jižní Americe, Jižní Korei, Rusku a po celé Evropě. O rok později **Nightwish** hrají v rodném Finsku, Německu, na Evropských festivalech Bloodstock (Anglie), Lowlands (Nizozemsko) a M'era Luna (Německo) a ve městech New York a Mexico City. V roce 2004 vydávají album *Once*. Stalo se neúspěšnějším albem léta téhož roku po tom, co se objevilo na vrcholcích hitparád ve Finsku, Německu, Norsku, Maďarsku a Řecku. Vydán je singl *Nemo*. Hitem se stala píseň *Wish I Had an Angel*. Je zahájeno Světové turné *Once*, se kterým vyráží po územích jako USA, Jižní Amerika a Evropa. **Marco Hietala** a **Tuomas Holopainen** získávají ve Finsku cenu Emmy Gala v únoru 2005. Kapela vystupuje v Německu pro 10 000 lidí. Objevuje se také po boku velikánů, jako jsou **Iron Maiden** nebo **Mötley Crüe**. V São Paulu vystupují po boku kapely **Scorpions**. Turné končí v Helsinkách. Zde je natáčeno DVD *End of an Era* s 12 000 fanoušky. Za celé turné kapela celkem absolvovala 130 koncertů, např. v Austrálii, Kolumbii, Polsku, Portugalsku

a Řecku. Po závěrečném koncertu byl **Tarje Turunen** předán veřejný dopis, který podepsali ostatní členové kapely. V dopise stálo, že chce kapela dále pokračovat bez ní. Skupina dále hledala novou zpěvačku pro svůj rozdělaný projekt a upravovala aranže písní, s nimiž se členové ukázali v září ve studiu. Začátkem léta téhož roku vychází DVD *End of An Era*, spolu s biografií od **Mape Ollily**, které nese název *Once Upon A Nightwish*. Zájem zpěvaček byl obrovský. Kapela obdržela více jak 2000 demo nahrávek. Po dlouhém výběru nastupuje na místo vokalistky **Anette Olzon** ze Švédska. Nahrávání alba *Dark Passion Play* pokračuje již s novým hlasem. Vychází singly *Eva* a *Amaranth*. Album je vydáno na konci září, kdy se ve Finsku prodává 50 000 kopií za jeden den. **Nightwish** jedou na světové turné po USA a Skandinávii. Vystupují zde pod různými pseudonymy. Turné pokračuje i po novém roce 2008 v Austrálii, Jižní Americe, Dálném Východu i Evropě. Končí po dvou letech v roce 2009, a to po více jak 200 koncertech. Po dobu zpěvaččina působení je natočen videoklip *Islander* s pomocí režiséra **Stoba Harjumema**, Poté je vydáno EP *Made in Hong Kong* a za další dva roky vychází album *Imaginarium*, s nímž současně vzniká stejnojmenný film natočený osvědčeným režisérem **Stobem Harjumem**. Snímek je natáčen ve filmovém studiu v Montrealu. Zajímavostí tohoto alba je dětský sbor. Název *Imaginarium* je pravopisně upraven na *Imaginaerum* a skupina se s tímto albem vydává na další světové turné, kde poprvé hraje na festivalu 70 000 Tons of Metal Cruise. Ten probíhá na plující lodi v karibských vodách. Po tomto netradičním zážitku míří na evropské turné. Premiéra filmu *Imaginaerum* se přesouvá na listopad 2012. Skupina koncertuje po Severní Americe. Po těchto velkolepých událostech oznamuje 1. října 2012 zpěvačka **Anette Olzon** v kapele konec. Před nimi stojí zbývajících 11 koncertů pro dokončení amerického turné. Zbytek kapely ale stihl sehnat ještě na druhý den záskok v podobě zpěvačky **Floor Jansen**, jejíž dovednosti se osvědčily v holandské kapele **After Forever**. S **Floor Jansen** nadále koncertovali i v roce 2013. Turné pokračuje, zatímco film *Imaginaerum* se snaží prorazit v evropských kinech a na konci dubna je vydán. Začíná druhý ročník festivalové sezóny světového turné *Imaginaerum*. Na koncertě v celosvětově známém festivalu Wacken open air v Německu se natáčí DVD a to s více jak 80 000 fanoušky. Za oficiální členy kapely přijímají **Nightwish** v říjnu 2013 zpěvačku **Floor Jansen** z kapely **ReVamp** a britského multiinstrumentalistu **Troye Donockleye**, který s kapelou spolupracoval již několik let. Koncem roku vydávají *Show time, Story time* a kromě velkolepého představení z Wackenu také dvouhodinový dokumentární film *Please Learn the Setlist in 48 Hours*, jenž režíroval **Ville Lipiänen**. V roce 2014 se připravuje album *Endless Forms Most Beautiful*. Závěrečná skladba má být nejrozsáhlejší dílo, jaké

kapela doposud vytvořila. Tohoto roku v červenci je jeden z členů kapely, bubeník **Jukka Nevalainen**, nucen opustit kapelu uprostřed nahrávání nového alba. **Nevalainen** v posledních letech trpěl vážnými poruchami spánku a je nahrazen bubeníkem **Kaiem Hahto**. Kai bez problémů navazuje na rozdělané album a je schopen odehrát plánované turné. V nadcházejícím roce 2015 je vydán singl *Elán* se stejnojmenným propagačním videem. Očekávané album se dostalo mezi fanoušky na konci března a hned s dalším měsícem se kapela vydává na další světové turné. **Nightwish** v roce 2017 ohlašují celoroční pauzu, při které si chtějí odpočinout na další roky a v březnu letošního roku vydávají album *Decades* jako kompilaci obsahující skladby z celé historie kapely od *The Greatest Show On Earth* až po demo *Nightwish*. Všechny skladby byly remasterované. Zároveň v samém měsíci ohlašují s albem začátek turné.³¹

Pro **Nightwish** jsou charakteristické silné severské melodie v hlavním motivu. Často používají píšťaly a dudy. Výrazné jsou klávesové nástroje, orchestr a sbory. Hudba má někdy až filmový charakter. Od operního zpěvu **Tarji Turunen** postupně přešli ke zpěvu populárnějšímu v podání **Anette Olzon** a později **Floor Jansen**. Jako kontrast k něžnějšímu ženskému vokálu vystupuje často **Marco Hietala**, baskytarista s řízným vysokým hlasem.

4.9.1 Tuomas Holopainen

Skladatel a zároveň rocková hvězda – **Tuomas Holopainen**. Bez tohoto klávesisty by kapela **Nightwish** nikdy nemohla vzniknout. Původně chtěl být Tuomas biologem a to už od raného dětství, vůbec neplánoval stát se rockovou hvězdou a měl hudbu jen jako koníček. Od 6 let se Tuomas učil na různé nástroje – klarinet, piano a saxofon. Neměl žádný vztah k tvrdé muzice, ale zásadní zlom pro jeho budoucí kariéru nastal v roce 1992, kdy ho jeho hostitelská rodina v USA přemluvila, aby s nimi navštívil koncert **Metallicy** a **Guns n' roses**. Na koncertě se mu hudba tohoto rázu nečekaně zalíbila a prý se z něj stal ze dne na den „metalista“. Neznamená to ale, že by se uzavíral před jinými styly. Vždy býval spíše fanouškem než muzikantem. Na založení kapely moc nepomýšlel. Ale po návratu z USA se na střední škole připojil ke svým spolužákům jako klávesista. Tuomas chtěl hrát vlastní hudbu, ale v projektech, ve kterých účinkoval, nebyl prostor. Proto v roce 1996 založil **Nightwish**. Tento název vychází z první skladby, kterou napsal. Natolik se mu zalíbil, že ho použil pro název své kapely. Na jeho tvorbu měla zásadní dopad oblíba

³¹ *Nightwish* [online]. Stage, 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://nightwish.com/>

fantasy příběhu Tolkiena, Disneyho či série Dragonlance. Miloval atmosférické věci, zvláště pokud obsahovaly ženský zpěv. V začátcích se nechal ovlivnit například kapelou **Theatre of Tragedy** nebo **Stratovarius**. Další zlom přišel v době, kdy Tuomas musel nastoupit na vojenskou službu. Byl vybrán do vojenské kapely jako hráč na klarinet. Po večerech měl spoustu volného času. Využíval ho na skládání hudby a cvičení na klávesy. V této době se rodily první myšlenky do jejich alba *Angels Fall First*. Postupně ve vojenských službách složil celé jejich první album. Za důležitý mezník můžeme považovat také dobu, kdy nahrával s **Nightwish** zmiňované album *Angels Fall First*. V tomto období současně studoval svůj vysněný obor – biologii. Při prvním vystoupení k tomuto albu si ale uvědomil, že je pro něj hudba vším. Biologie šla sice na vedlejší kolej, ale ani tak nepřestala být jeho koníčkem. Tuomase zajímá například odhalování podstaty života či evoluce lidstva a témata tohoto zaměření se samozřejmě také objevují v textech skupiny. Jeden čas byl Tuomas učitelem na střední škole, kde suploval bez praxe či potřebného vzdělání. Zároveň se staral o dívku na vozíku, aby si přivydělal. **Nightwish** si totiž museli několik let dotovat koncerty z vlastní kapsy. Rok 2000 ale vše změnil. Když členové **Nightwish** přišli s novým albem *Wishmaster*, mohl se Tuomas zaměřit pouze na kapelu. Jeho nový životní směr začínal nabírat obrátky. Spolu se členy kapely nikdy neplánoval stát se hvězdou. Jejich jediný plán bylo dělat kvalitní hudbu a hrát na mnoha místech. I Tuomas zažíval ve své kapele období krize. Byl vystaven velkému tlaku a dokonce přemýšlel o tom, že kapelu opustí. Vše se otočilo k lepšímu s příchodem manažera, basového kytaristy a doprovodného zpěváka **Marca Hietaly**. Tuomas říká, že jeho největší oporou mu v tomto těžkém období byla rodina, přátelé a také **Tonny Kakko** ze **Sonaty Arcticy**, který mu rozmluvil odchod z **Nightwish**. Postupem času se kapela stávala více populární. To s sebou neslo i fakt, že Tuomas už nemohl mít všechny manažerské náležitosti pod kontrolou. Do světa se tak dostala série balad **Nightwish**, což by on sám nikdy nedovolil. Nikdy se úplně nedokázal vyrovnat se slávou a její stinnou stránkou.³²

Kromě **Nightwish** účinkoval také v jiných hudebních projektech jako **Sethian**, **For My Pain**, **Kotiteollisuus**, **Timo Rautiainen & Trio Niskalaukaus**, **Silentium** a **Indica**. V roce 2011 založil hudební skupinu **Auri**, v jejímž čele stála zpěvačka **Johanna Kurkela**.³³

³² Spark: Rock Magazine. Praha: Smile Music, 2016, 16(2). ISSN 1211-5223.

³³ *Nightwish* [online]. Stage, 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://nightwish.com/>

4.9.2 Floor Jansen

Floor Jansen je holandská zpěvačka a skladatelka. Je známá hlavně jako frontmanka skupin **Nightwish**, **ReVamp** a **After Forever**. Začala v roce 1997 se společností **After Forever**. Její jméno však vstoupilo do povědomí diváků nejvíce, až po založení symphonic metalové kapely zvané **ReVamp**. Svoji hudební dráhu odstartovala v pouhých 15 letech, kdy zpívala v hudební škole pro mnoho posluchačů. V tomto období byly psány její první písně. Po ukončení střední školy začala v roce 1999 studovat na Rockové Akademii. **Floor Jansen** zároveň vydávala spousty alb s kapelou **After Forever**. Poté spojila své síly s **Arjenem Lucassenem** v projektu **Star One**. Vedle zpěvu, psaní a vystupování, vedla svoji kariéru jako učitelka. V roce 2012 přišel velký zlom, když **Floor Jansen** nahradila zpěvačku **Anette Olzon** ve skupině **Nightwish**, kde působí dodnes.³⁴

4.10 Sirenia

Sirenia je norská gothic metalová kapela vytvořena v lednu 2001 **Mortenem Velandem**. **Mortenova** hudební díla byla v té době známá díky jeho bývalé kapele **Tristania** z 90. let. Do dnešního dne vydala **Sirenia** 8 alb, EP a několik singlů. Jejich osmé a zároveň poslední album nese název *Dim Days of Dolor*. Nejznámější písní je *The Other Side* z roku 2007. Po dobu deseti let cestovali po Evropě, Střední a Jižní Americe, Austrálii a hráli na největších festivalech v Evropě. Členové využívají klávesové nástroje, housle a dvanáctistrunné kytary. Linky zpěvu se skládají z ženských vokálů, sborů, growlingu a screamingu. Jejich texty vychází z úvah o životě, smrti, lásky, nenávisti, paranoii či úzkosti. Kapela si v průběhu let prošla několika změnami v sestavě. V roce 2016 ukončila spolupráci se zpěvačkou **Ailyn** a nyní se usadila v podobě: **Morten Veland** (kytara, zpěv), **Emmanuelle Zoldan** (ženské vokály), **Jonathan A. Perez** (bicí) a **Jan Erik Soltvedt** (kytara).³⁵

Líbivá, jednoduchá a lehce pochopitelná hudba této kapely oslovuje nejširší veřejnost.

³⁴ Floor Jansen: The official website. *Floor Jansen* [online]. 2017 [cit. 2017-06-28]. Dostupné z: <http://floorjansen.com/biography>

³⁵ Sirenia: band page. [Http://www.mortenveland.com/sirenia/band-info](http://www.mortenveland.com/sirenia/band-info) [online]. 2016 [cit. 2017-05-29]. Dostupné z: <http://www.mortenveland.com/sirenia/band-info>

4.11 Within Temptation

Within Temptation je holandská kapela, kterou v roce 1996 založil současný kytarista **Robert Westerhott** spolu se svou přítelkyní a zpěvačkou **Sharon den Adel**. Brzy po založení vydávají své první debutové album *Enter*. Vedle **Sharon** se objevuje holandský death metalový zpěvák **George Oosthoek** a svým zpěvem obohacuje skladby. Po vydání prvního alba hrají na festivalu Dynamo Open Air 1997. Koncem roku se vydávají na dvoutýdenní turné po Německu a Rakousku. Následují další vystoupení včetně Noorderslagu a opět Dynamo Open Air, tentokrát na hlavní scéně. **Within Temptation** mezitím vydávají kratší album *The Dance*. Po menší studijní a odpočinkové pauze dostává **Within Temptation** nabídku koncertů na festivalech v Beneluxu. Vychází album s názvem *Mother Earth*, které bylo označované za průlomové. Vrcholem byl koncert na festivalu Pink Pop, kde si zahráli před 100 000 fanoušky. Další koncerty se odehrály v Paříži, Mexiku či Belgii. Poté kapela vydala 2 singly. *Our farewell* a *Ice Queen*. Kapela sklízí úspěchy a natáčí s producentem **Danielem Gibsonem** svojí nejúspěšnější nahrávku nesoucí název *The Silente Force*. Nové album vynesl singl *Stand My Ground* do předních příček hitparád v Holandsku, Finsku, Nizozemí, Německu a dalších zemích. Rok 2005 přinesl singl *Angels* a vystoupení na festivalech jako jsou Pink Pop, Werchter, Rock am Ring, Sweden Rock aj. Skupina absolvovala evropské turné se slavnými **Iron Maiden** a **Rammstein**. Následovala spousta ocenění. V dalším roce kapela prvně vystupuje v Japonsku a v roce 2007 vydává album *Heart of Everything* se singlem *What Have You Done Now*, ve kterém si společně se **Sharon** zazpíval **Keith Caputo** z kapely **Life of Agony**. Pokračují na americkém turné, kde podporují skupinu **Lacuna Coil**. Na řadu přichází singl *Frozen* a v roce 2008 vyráží kapela na jihoamerické turné. Mají za sebou spoustu velkolepých a zajímavých koncertů a natočených DVD. Získali spoustu dalších ocenění. Rok 2011 přináší pro skupinu jisté změny. Odchází bubeník **Styphen van Haestregta** a nahrazuje ho **Mike Doplen**. V témže roce vychází album *The Unforgiving*, singl *Faster* a tři krátké filmy – *Mother Maizen*, *Senéad* a *The Triplats*. Svoji hudbu začali propojovat s komixy. Objevují se také videoklipy k singlům *Shot in the Dark* a *Fire and Ice*. Kapela se také může pyšnit účastí různých charitativních projektů. V roce 2012 absolvují své již třetí divadelní turné po Holandsku a koncertují po Jižní Americe. Další jejich album z roku 2014 se jmenuje *Hydra*. Sólové album zpěvačky **Sharon** *My Indigo* je

na trhu od roku 2017. Zpěvačka vystoupila také v belgickém hudebním pořadu *Liefde voor muziek* (v překladu *Láska k hudbě*).³⁶

Within Temptation je jedna z dalších kapel, která vsadila na spojení vysokých ženských vokálů s kontrastujícím mužským zpěvem nebo rapem. Silné klávesové linky a sbor v novější tvorbě postupně zastoupily dominanci elektrické kytary. V hudbě této kapely jsou mohutné a rytmicky výrazné části kombinovány s klidnými a něžnými. Využívané prvky mohou připomínat pop.

4.12 Xandria

V roce 1995 založil **Marco Heubaum** s kamarádem předchůdce dnešní **Xandrie**. Za dva roky se kapela rozpadla a Marco založil novou kapelu s novými členy v roce 1999. Rok 2003 přinesl první album *Kill the Sun*. Vydali další alba – *Raven heart*, *Indie*, *Salomé*, *Neverworld's End*, *Sacrificium*, *Fire and Ashes* a *Theater of Dimensions*. V kapele se vystřídala spousta muzikantů a dnešní podoba kapely vypadá takto: **Marco Heubaum** – kytara, **Gerit Lamm** - bicí, **Philip Restemeier** – kytara, **Steven Wussow** – basová kytara. **Lisa Meddelhauve** byla v kapele zpěvačkou od začátku až do roku 2008. Vystřídala ji zpěvačka **Manuela Kraller** a dnes je na pozici zpěvu **Dianne van Giersbergen**. Na turné skupina doprovázela známé kapely. Například **Epicu**, **Kamelot**, **Sonatu Arcticu** nebo **Powerwolf**. Navštívili Rusko, Indii, Spojené arabské emiráty, Indonésii, Tchaj-wan, Japonsko, Čínu, USA nebo Kanadu.³⁷

³⁶ *Within Temptation* [online]. 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <https://www.within-temptation.com/>

³⁷ *Xandria: Theater of Dimensions* [online]. Stefan Heileman, 2017 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://xandria.de/>

5 DALŠÍ SKUPINY S ŽENSKÝM VOKÁLEM

5.1 Delain

Holandská symfonická kapela vedená klávesistou **Martijnem Wasterholtem** a zpěvačkou **Charlotte Wessels**. Po vydání prvního alba *Lucidity* z roku 2006 kapela s každým dalším albem a turné získávala větší slávu. Nejvýznamnější průlom v jejich působení přišel v roce 2012, s albem *We Are the Others*. O dva roky později **Delain** představili album *The Human Contradiction*. V roce 2016 vydali své již páté album *Monnbathers*. Dle kapely je to zatím jejich nejrozmanitější a nejdůležitější dílo.³⁸

5.2 Chelsea Wolfe

Tato americká kytaristka a zpěvačka se objevila na scéně až v roce 2010 se svým prvním albem *The Grime And The Glow*. Od té doby natočila spoustu dalších alb. Nejnovější album nese název *Hiss Spun*. Její skladby mají melancholický až depresivní charakter. Na celý rok 2018 má naplánované koncerty po celé Evropě.³⁹

5.3 Jinjer

Kapela zvaná **Jinjer** byla v roce 2009 založená pěti muži z Ukrajiny. Původní zpěvák emigroval do USA a nahradila ho zpěvačka **Tatiana Shmailyuk**. Původně chtěla **Tatiana** setrvat v kapele jen jako dočasná výpomoc, ale nakonec zde zůstala dodnes. Připojil se k nim kytarista **Roman Ibramkhalilov**, jehož dovednosti a talent se staly jedním ze základů tvorby kapely. V roce 2010 vypustila kapela do světa 2 singly a začala získávat první fanoušky. Brzy se ke kapele přidal baskytarista **Eugene Abdiukhanov**. Eugene pomohl kapele s propagací a řízením. V roce 2012 zvítězili v soutěži Muztorg a dostali možnost nahrát si zdarma album. Vydali EP *Inhale don't breathe*. Na konci roku jim vydala album *Inhale* řecká společnost Leaders Rec. V roce 2013 začalo turné s 15 koncerty v okolí Ukrajiny, Moldavska a Rumunska. Časem se styl kapely přeměnil z metalcoru na groove⁴⁰ metal či death metal. Vystupovali na známých open-air festivalech

³⁸ *Delain* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.delain.nl/band.php>

³⁹ *Chelsea Wolfe* [online]. Jeremy Schukler, 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.chelseawolfe.net/>

⁴⁰ Groove metal, často označovaný jak neo-thrash, post-thrash, power groove nebo jen groove, je termín, který popisuje styly, odvozené z thrash metalu a které se do současné podoby vyvinuly na začátku 90. let

a konec roku přinesl desku *Cloud Factory*. V roce 2014 se vydávají na měsíční turné po Evropě a hrají na všech ukrajinských open-air festivalech. V Rumunsku sdíleli scénu s legendární skupinou **Nazareth**. V tomto rozkvétajícím období byli nuceni čelit velké tragédii, když jejich bubeník vypadl z třetího patra. Naštěstí díky operaci přežil. Přesto **Eugeneho** nahradil **Dmitriy Kim**. Společně měli další turné a koncerty na velkých festivalech po celé Evropě. V roce 2016 podepsali smlouvu s Napalm Records. Nejnovější člen **Dmitriy** opouští kapelu a je nahrazen **Vladislavem Ulaševšem**. Přichází na řadu očekávané album *King of Everything*, které je vydáno po celém světě a přineslo pozitivní zpětnou vazbu. V letech 2017 a 2018 můžeme **Jinjer** spatřit jako podporu na turné s **Arch Enemy**.⁴¹

5.4 Leaves Eyes

Další úspěšná kapela, jejíž hudba se je v symphonicmetalovém stylu nese název **Leaves Eyes**. První album *Lovelorn* vydala v roce 2004. Následovala alba: *Njord* (2009), *Meredead* (2011), *Symphonies of The Night* (2013) a *King of Kings* (2016). Koncertují v Evropě, Asii a Severní a Jižní Americe. Jejich živá vystoupení se odehrávají ve vikingském stylu. V dubnu roku 2016 dochází ke změně v sestavě. Bolestný odchod zpěvačky **Liv Kristine** byl pro kapelu velkým pádem. Brzy však přichází na Livinu pozici finská zpěvačka **Elina Siirala**, která s kapelou pokračovala přes Indonésii, Evropu, USA a Kanadu. Prvním albem představujícím novou sestavu bylo *Sign of the Dragonhead*. Toto album se může pyšnit legendárním soundtrackovým sborem **London Voices** (Star Wars, Lord Of the Rings) a symfonickým orchestrem **Viktoría Smolského**.⁴²

⁴¹ *Jinjer: Official Band Website* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://jinjer-metal.com/>

⁴² *Leaves Eyes* [online]. Weinsberg: Music Webdesign, 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: www.leaveseyes.de

5.5 The Dresden Dolls

Drážďanské panenky startují kariéru v roce 2001 a přináší spojení spisovatelky, klavíristky a zpěvačky **Amandy Palmer** s metalovými kořeny bubeníka **Briana Viglione**. Někteří lidé tuto dvojici nazývají jako divadelní rock, punk, cabaret atp. **Dresden Dolls** od roku 2004 vyprodávají turné na čtyřech kontinentech. V roce 2008 oznamují konec, ale roku 2010 se opět vrací na scénu a koncertují po celých Spojených státech. K nejznámějším deskám patří například “*Yes, Virginia*” a “*No, Virginia*”.⁴³

5.6 Trillium

Americká kapela v čele s **Amandou Somerville** se řadí mezi skupiny hrající symphonic heavy metal⁴⁴. Na pozici kytary i baskytary je všestranný umělec **Sascha Paeth**, který je známý z mnoha dalších kapel a projektů. Je také vynikajícím producentem. Může se pyšnit například produkcí **Sammetova** projektu **Avantasia**. **Michael Rodenberg** obstarává v **Trilliu** klávesy, **Olaf Reitmeier** kytaru a **Robert Hunecke** bicí. Na kytaru hraje Amandin manžel a bývalý kytarista skupiny **After Forever Sander Gommans**. Amanda svoji kapelu uvedla v roce 2011 na albu *Alloy* po desítkách účastí a výpomocí na albech jiných kapel a interpretů. (**After Forever**, **Avantasia**, **Epica**, **Kamelot**, **Sebastien**).⁴⁵ Nyní připomíná svůj projekt druhým albem *Tectonic* z letošního června 2018.⁴⁶

⁴³ *The Dresden Dolls* [online]. Brooklyn: Website Revamp: Fame House, 2017 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://dresdendolls.com/>

⁴⁴ (Heavy metal (zkráceně rovněž „metal“) je druh hudby,[1] který se jako vymezený hudební styl objevil na přelomu 60. let a 70. let ve Velké Británii a Spojených státech.[2] Kořeny má v hardrockových skupinách, které kombinováním blues a rocku vytvořily nový hudební styl, charakteristický používáním elektrických kytar a bicích, a také hlasitým a zkresleným zvukem. Podle serveru All Music Guide "Ze všech nespočetných forem rock and rollu je heavy metal nejextrémnější, ať už z hlediska hlasitosti, mužnosti nebo teatrálnosti. Existuje množství variací heavy metalu, ale všechny se opírají o zkreslený zvuk kytar a kytarové motivy, zvané riffy. K tomu mírně kovově znějící baskytara a úderné tempo bicích.")

⁴⁵ *Trillium. Spirit of Metal* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <https://www.spirit-of-metal.com/en/band/Trillium>

⁴⁶ Amanda Somerville: píše druhou kapitolu TRILLIUM - rodičovskou. *Spark: Rock magazine*. Praha: Smile Music, 2018, **2018**(6), 101.

5.7 Tristania

Od svého založení v polovině devadesátých let se kapela neustále vyvíjela. Prošla také různými změnami v sestavě, což vedlo k dnešnímu základu sestavy. V říjnu 2007 kapela hrdě oznámila svou nově přijatou zpěvačku **Mariangelu Demurtas** pocházející ze Sardinie. Její hlas dle kapely přinesl více energie, vitalitu a sílu, což se projevilo na nejnovějších deskách *Rubicon* (2010) a *Darkest White* (2013). Další důležitá změna přišla s novým baskytaristou **Olem Vistnesem**. Ukázal se jako značná kreativní síla a je nyní v kapele jedním z hlavních skladatelů. V roce 2009 převzala roli druhé kytaristky **Gyri Smørdal Losnegaard**. Sestavu uzavírají bubeník **Tarald Lie Jr.** a zpěvák **Kjetil Nordhu**. Ze starších alb můžeme jmenovat například *World of Glass* (2001) nebo *Ashes* (2005).⁴⁷

5.8 Vision of Atlantis

Rakouská kapela **Vision of Atlantis** vznikla v roce 2000. Označuje se jako symphonic power metal⁴⁸. Mezi frontmany tohoto uskupení patří zpěvačka **Clémentine Delauney** a zpěvák **Siegfried Samer**. Dalšími členy jsou: bubeník **Thomas Caser**, kytarista **Christian Douscha** a basový kytarista **Herbert Glos**. Jejich nejznámější alba jsou: *Eternal Endless Infinnity* (2002), *Cast Away* (2004), *Trinity* (2007), *Delta* (2011), *Ethera* (2013) a nejnovější *The Deep & the Dark*.⁴⁹

5.9 Whyzdom

Projekt byl založen na začátku roku 2007 **Vyncem Leffem**. Tento kytarista byl v okruhu progresivního metalu⁵⁰ už před založením velice známý. Po náboru členů kapely bylo zaznamenáno první EP *Daughter Of The Night*. Mělo obrovský ohlas po celém světě. Dokonce získalo i několik ocenění (Best French Bend 2008, Best EP). Tato mladá kapela hrála na ženských festivalech Metal Female Voices Fest a Female Metal Event. Hlavní frontmankou do roku 2010 je **Telya Malene** a jako náhradní hostující vokalistka přibyla i

⁴⁷ *Tristania* [online]. PS Music Agency, 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.tristania.com/>

⁴⁸ Power metal je hudební styl, který kombinuje heavy metal a speed metal. Existují však dva příbuzné styly: jeden ze Severní Ameriky s tvrdším zvukem, blízkým speed metalu a později druhý, populárnější, původem z Německa a Skandinávie. V dnešní době se termín „power metal“ vztahuje hlavně na ten evropský styl. Často se v této hudbě objevují klávesy.

⁴⁹ *Vision of Atlantis*. *Encyclopedia metallum: The Metal Archives* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: https://www.metal-archives.com/bands/Vision_of_Atlantis/

⁵⁰ Progresivní metal je jeden z podžánrů heavy metalu, který spojuje silný kytarový zvuk metalu s komplexem kompozičních struktur a složitých instrumentálních částí progressive rocku.

Lisa Middelhaue, bývalá zpěvačka skupiny **Xandria**. Skupina nahrála další album *Blind?*. Po roce 2013 se skupina prezentuje s novou tváří za mikrofonem **Marie Mac Leod (Rouyer)**. V loňském roce **Whyzdom** trávili čas ve studiu a letos v dubnu vydali nové album *As Time Turns To Dust*.⁵¹

Ve 21. století je trh přesycený velkou spoustou nových interpretů a skupin z celého světa. Objevují se samozřejmě i nové skupiny se zpěvačkou v popředí. V této kapitole jsem stručně přiblížila alespoň některé z nich. Ráda bych však také alespoň jmenovitě zmínila kapely další. Například **Elvellon**, **Edebridge**, **Nervosa**, **Battle Beast**, **Ebony Wall**, **Otep**, **The Distillers**, **VUUR** včele s **Anneke Van Giersbergen's** nebo kvartet s názvem **Exit Eden**, jenž se prezentuje metalovými předělvkami.

⁵¹ *Whyzdom* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.whyzdom.org/>

6 FESTIVALY S ŽENSKÝMI INTERPRETY

Kapely s ženskými vokalistkami mají možnost hrát na festivalech, které jsou určeny výhradně pro ně. Zatím se konají pouze za hranicemi České republiky. Uvádím alespoň tři hlavní festivaly tohoto typu.

6.1 Metal Female Voices Fest

MFVF je metalový festival věnovaný ženským zpěvačkám. Festival vznikl v roce 2003. Je organizován v Belgii a od 3. vydání se koná v Oktoberhallen ve Wize. Na festivalu se účastní hvězdy jako **Epica, Nightwish, After Forever, Tarja, Arch Enemy, Lacuna Coil** a další. Tohoto festivalu se účastní ale i méně známé kapely. Například **Amberian Dawn, Skarlet Riot, Therion, Krypteria, Mayan, Savn** nebo **Midnattsol**. Některé kapely připravují jedinečná vystoupení pouze pro tuto příležitost. Od roku 2017 je konání festivalu z různých důvodů pozastaveno.⁵²

6.2 Female Metal Event

Další festival vytvořený speciálně pro ženské metalové hlasy. Tato událost probíhá každoročně již od roku 2014 v Nizozemsku v Eindhoven. V roce 2018 probíhá od 11. do 14. srpna. Hrají zde kapely jako **Spoil Engine, Asrai, Enemy of Reality, Crysalsy, Beyond the Black, Cellar Darling** nebo **Marcela Bovio**.⁵³

6.3 Metalocalypstick Fest

Metalocalypstick Fest je dvoudenní festival, který se každoročně odehrává ve Vancouveru v Kanadě. Představuje metalové či punkové kapely s ženskými členy. Kapely objevující se na tomto festivalu bývají méně známé. V letošním roce můžeme vidět například tyto umělce: **Anarcheon, Juliet Ruin**, z větších kapel například: **At Dawn's Edge** nebo **Cabrakaan**.⁵⁴

⁵² *Metal Female Voices Fest: Welcome to THE MFVF XIII* [online]. Helcanen, 2017 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.metalfemalevoicesfest.be/>

⁵³ *Female Metal Event: FEMME* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <https://femalemetalevent.nl/>

⁵⁴ *Metalocalypstick festival* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://metalocalypstickfest.rocks>

7 HUDEBNÍ CHARAKTERISTIKA

Kapely objevující se v této práci, bychom si mohli rozdělit do tří skupin, podle stylového zaměření. Do první skupiny bychom zařadili symfonicky založené kapely, které využívají často melodie vycházející ze svého folklóru. Své melodie používají v kontrastu s tvrdými kytarovými riffy a neústupnou rytmickou sekcí tvořenou metalovými bicími nástroji a basovou kytarou. Patří sem např. **Nightwish** nebo **Within Temptation**. Druhá část zmiňovaných kapel je více založená na kytarových riffech. Od těchto riffů se pak odvíjí zbytek písně. Harmonie bývá jednodušší, než je tomu u kapel z první skupiny. Patří sem **Arch Enemy** nebo **Amaranthe**. Obě tyto sorty se mohou prolínat a nemůžeme říci, že by nějaká skupina nevyužívala prvky jiné. Mezi kapely zcela odlišné radíme například **Die Happy**. Tato formace je přímočařejší. Má jednodušší formu skladeb, harmonie i melodie. Je nejbližší k mainstreamu. To, jak skupina působí, mají za vinu často aranže, které skupina nebo producent zvolí. Obsah – tedy melodicko-harmonická část hudby totiž bývá velmi často podobná a je z velké části vyčerpaná. Právě aranž, kterou skladatel zvolí, dokáže udělat skupinu něčím zvláštní. Ukázek dokazujících, že stejná píseň se dá zahrát v několika různých stylech je mnoho. Například od tvůrců coverů⁵⁵.

⁵⁵ Coververze (nebo jenom cover) je nová verze již dříve nahrané skladby.

7.1 Nejčastěji používané harmonické postupy

„Harmonie populární hudby je často postavena na čtyřech harmonických funkcích. Hudebníci tento sled po sobě jdoucích akordů používají velmi často a někdy tento postup dokonce opakují celou píseň stále dokola. Gradace a odlišení jednotlivých částí se většinou nedosahuje změnami harmonie, ale melodií zpěvu a podpořením dalšími nástroji. Nejčastější je využití prvního, šestého, třetího a sedmého stupně v mollové tónině, tzn.: Ami, F, C, G, kde je důležitý zejména basový tón a tón melodie. Ne vždy je souzvuk doplněn o tercii, natož o kvintu. Tyto čtyři akordy se používají v různých obměnách, například ve druhém nejčastějším postupu C, G, Ami, F. Tedy v durové tónině první, pátý, šestý a čtvrtý stupeň. Dalším velmi častým postupem je v mollové tónině první, třetí, sedmý a čtvrtý stupeň. Tzn.: Ami, C, G, Dmi (nebo D)“.⁵⁶

Přestože jsou tyto postupy používané hlavně v popu, velmi často se s nimi můžeme setkat i v rockové a metalové hudbě. V písničkách skupin, které svou hudbu zakládají na složitějších harmoniích, se samozřejmě setkáváme i s různými modulacemi tzn., že celá skladba nebývá v jedné tónině. Na rozdíl od skupin s jednodušší harmonií, např. **Amaranthe**, zakládají většinu písniček na třech nebo čtyřech harmonických funkcích.

⁵⁶ VOTAVA, Zdeněk. *Populární hudba 21. století se zaměřením na rock a pop*. Plzeň, 2016. Diplomová práce. Vedoucí práce Kuhn Tomáš, Doc. Mgr., Ph.D.

7.2 Nejčastěji používané rytmické postupy

„Pokud něco spojuje všechny styly moderní populární hudby, pak je to právě beatový čtyřčtvrťový rytmus. Ve většině skladeb se používá důraz na druhé a čtvrté době za pomoci rytmického bubnu. Všechny osminy jsou hrané na činel. První a třetí dobu zdůrazňuje basový buben. Existuje mnoho obměn, ale ty pak nemají jinak velký vliv na charakter písně. Velmi často využívaný rytmus v popu i v rocku je rytmus 3-3-3-3-2-2. Tím myslíme šestnáct stejně dlouhých not, z nichž akcentujeme pouze první, čtvrtou, sedmou, jedenáctou, třináctou a patnáctou. Pro snazší orientaci je však jednodušší počítat právě podle vzorce 3-3-3-3-2-2 a akcentovat pouze každé „raz“. Tento rytmus spočívá v rozbití základního čtyřdobého metra akcenty na dobách, kde to „posluchačovo ucho“ nečeká. Hrají ho buď všechny, nebo pouze harmonicko-melodické nástroje. Bicí hrají rytmus základní. Osmidobá varianta tohoto rytmu může být ve tvaru 3-3-2 a funguje úplně stejně.“⁵⁷

7.3 Melodie

„Melodie v rockové i metalové hudbě staví na diatonických stupnicích. Málokdy se objevuje chromatika. Mnoho melodií vychází z pentatoniky a nejčastěji se používá aiolská nebo harmonická moll. V rockové hudbě se také setkáváme s užitím zmenšené kvinty, a to zejména v kytarových riffech.“⁵⁸

7.4 Nástrojové obsazení

„Bicí, basová kytara, elektrická kytara a klávesy jsou nejčastěji využívanými nástroji v moderní populární hudbě. Hodně kytaristů si vystačí s tzv. powerakordy, což je vlastně souzvuk, který se skládá pouze ze základního tónu a kvinty. Tercie totiž ve zkresleném zvuku kytary nezní dobře. Výhodou pro kytaristy je tedy fakt, že nemusí rozlišovat mollové a durové akordy. Vznikají tak často riffy založené pouze na powerakordech. V dnešní době, kdy se kapely snaží zvukově odlišit od ostatních, se objevuje například rozdíl v naladění kytar. Důvodem je hutnější zvuk kytary. K často užívaným laděním patří například

⁵⁷ VOTAVA, Zdeněk. *Populární hudba 21. století se zaměřením na rock a pop*. Plzeň, 2016. Diplomová práce. Vedoucí práce Kuhn Tomáš, Doc. Mgr., Ph.D.

⁵⁸ VOTAVA, Zdeněk. *Populární hudba 21. století se zaměřením na rock a pop*. Plzeň, 2016. Diplomová práce. Vedoucí práce Kuhn Tomáš, Doc. Mgr., Ph.D.

„Dropped D Tuning“ - horní struna E je naladěna na D. V moderní rockové hudbě se používá také „Dropped C Tuning“ – všechny struny jsou naladěny o tón níž a horní struna E je podladěna dokonce až na C. Toto ladění kytaristům, kromě hutnějšího zvuku, přináší možnost hrát nejen obyčejné powerakordy, ale i akordy obohacené o sextu, nónu a další tóny. S tím souvisí i naladění basové kytary. Když mluvíme o kytáře, je třeba zmínit techniku zvanou palm muting, která je důležitou součástí hry hlavně v tvrdších rockových stylech.⁵⁹

⁵⁹ VOTAVA, Zdeněk. *Populární hudba 21. století se zaměřením na rock a pop*. Plzeň, 2016. Diplomová práce. Vedoucí práce Kuhn Tomáš, Doc. Mgr., Ph.D.

8 INTERPRETI V ČECHÁCH

Na rozdíl od zahraničních skupin, které ve své hudbě velmi často používají svůj národní folklór, typickou melodiku, harmonii a energičnost, se v Čechách snažíme spíše napodobovat západ. Možná je to tím, že posluchači po typicky českých poznávacích znameních příliš netouží. Například **Dvořákovu** *Rusalku* zpívala na českém rockovém festivalu finská zpěvačka **Tarja**. Zvláštní je, že spojení **Dvořákovy** hudby s hudbou rockovou nenapadlo někoho z českých interpretů. Velmi zajímavé je ale pozorovat populární rockovou a metalovou hudbu v Čechách v kontrastu s Moravou. Přestože se geograficky jedná jen o pár kilometrů, v hudbě lze sledovat patrné rozdíly. Velké množství metalových skupin pochází právě z Moravy a Slovenska. Za zmínku stojí například skupina **Eagleheart** nebo **Salamandra**. Cit pro melodii, harmonii a zpěvnost je odlišná oproti hudbě západní. Co Moravě nelze upřít je výhoda střetávání vlivů Slovenska, Maďarska či východnějších zemí.

Chtěla bych zde zmínit české zpěvačky na rockové a metalové scéně. Některé z nich největší slávu zažily už v minulém století. Tyto umělkyně měly také určitý vliv na vývoj hudby v Čechách. Ze starších interpretů můžeme zmínit například **Pavlu Kapitánovou**, **Janu Kratochvílovou**, **Velérii Čižmárovou** nebo skupinu **Marsyas**.

8.1 Petra Janů

Petra Janů, vlastním jménem **Jana Petrů**, je česká rocková zpěvačka. Ačkoliv největšího vrcholu dosáhla již v předchozím století, stále je aktivní. Od roku 1972 vystupovala v divadle Semafor a od roku 1977 zpívala se skupinou **Pro-Rock**. Po roce 1980 se stala jednou z mála rockerek na české scéně. V té době spolupracovala s **Otou Pěšinou**, který pro ni napsal všechny písně. Zpěvačka pokračovala s **Petrem Jandou**, například s albem *Jedeme dál*. Vydává spoustu dalších a úspěšných alb a absolvuje po celé republice velké množství koncertů. Na nějaký čas se vedle ní na pódiu objevila i **Věra Špinarová**. Od roku 2015 vystupuje **Petra Janů** s novou doprovodnou kapelou **Amsterdam**, se kterou v loňském roce vydala album s názvem *Blázni*.⁶⁰

⁶⁰ *Petra Janů* [online]. [cit. 2017-06-28]. Dostupné z: <http://www.petrajanu.cz/zivotopis/>

8.2 Bára Basiková

Bára Basiková se už jako dvanáctiletá účastnila soutěže zpěvu. Učila se klasický zpěv. Se skupinou **Precedens** začala v roce 1982 veřejně vystupovat jako sboristka, později jako hlavní vokalistka. O čtyři roky později začala vedle této skupiny vystupovat i s rockovou formací **Michala Pavlíčka – Stromboli**, kvůli nimž později **Precedens** opustila. Doprovodnou kapelou se pro ni stala **Basic Beat**. Roku 1994 ztvárňuje po dobu čtyř let svoji životní roli Máří Magdalény v rockové opeře *Jesus Christ Superstar*. Následovaly další muzikálové nabídky, například muzikálová úprava **Dvořákovy** opery *Rusalka, Johanka z Arku* a další. V roce 2005 se po dvouleté pauze Bára navrácí do kapely **Precedens**, která má již za sebou dvě alba se zpěvákem **Petrem Kolářem**. Vystupuje v muzikálu **Michala Pavlíčka** *Obraz Doriany Graye* a v činohře *Produkt*, kde alternuje s **Lucií Bílou**. **Bára Basiková** se může pyšnit spoustou ocenění. Za svou dobu vydala také několik sólových alb, například *Lhát se musí* (1996), *Tak jinak* (2001), *Balleville* (2013) a v letošním roce po pěti letech pokřtila nové album *Slzy*.⁶¹

8.3 Lucie Bílá

Rozhodla jsem se do své práce zařadit naši zpěvačku **Lucii Bílou**, která byla přínosem pro českou metalovou scénu. Především v době, kdy zpívala s jednou nejznámějších českých metalových kapel **Arakain**, tehdy v čele s **Alešem Brichtou**. V dnešní době jde zpěvaččina dráha mimo tento styl a působí jako jedna z nejpobulárnějších popových zpěvaček. Od samého počátku devadesátých let zpívá v nejznámějších českých muzikálech (např. *Bídníci, Dracula*). Úspěchy nesklízela jen po divadlech, ale také ve filmových rolích. Můžeme s jistotou říci, že se jedná o jednu z nejoblíbenějších zpěvaček české scény, která obdržela nepřehledné množství ocenění.⁶²

Hlas **Lucie Bílé** je velmi silný a nenapodobitelný. Svůj rozsah a sílu v hlase Lucie posluchačům ukazuje každých pět let na výročních koncertech skupiny **Arakain**. Fanoušci se na tyto koncerty vydávají v nemalém počtu.

⁶¹ Bára Basiková. Bára Basiková [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-06-29]. Dostupné z: <http://barabasikova.cz/>

⁶² Lucia Bílá [online]. 2014 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.luciebila.com/o-lucce/>

8.4 Gabriela Gunčíková

Se svým hlasem se zpěvačka a skladatelka **Gabriela Gunčíková** rychle stala celosvětovou senzací. Během svého života vždy projevovala silnou vášeň jak pro hudbu, tak pro sport. Když jí bylo 8 let, začala hrát na kytaru a dalších 7 let se zdokonalovala v hudební škole. Zároveň se stala téměř profesionální házenkářkou. V 17 letech reprezentovala v národním házenkářském týmu žen v České republice. Nakonec si však vybrala hudbu. Svůj první hudební úspěch zažila ve svých 13 letech, kdy vyhrála pěveckou soutěž v Kroměříži, v jejím rodném městě. Bez váhání vytvořila vlastní skupinu. V roce 2011 se Gabriela stala finalistkou druhého ročníku Československé Superstar, kde získala 2. místo. Poté vydala své debutové album *Dvoji tvář* a hned o dva roky později druhé studiové album *Celkem jiná*. Začala se učit u amerického učitele zpěvu **Kena Tamplina** na vokální akademii. Umí zaspívat mnoho žánrů od opery až po drsný rock. V roce 2014 debutovala jako hlavní zpěvačka s mezinárodní skupinou **Trans-Siberian Orchestra** a během následujících dvou let se zúčastnila turné po celých Spojených státech. V březnu roku 2016 se Gabriela zúčastnila soutěže Eurovision Song Contest 2016 a stala se prvním českým soutěžícím, který se kvalifikoval do finále se skladbou *I Stand*.⁶³

8.5 Ewa Farna

Ačkoliv se **Ewa Farna** pohybuje převážně na popové scéně, ráda bych ji zde uvedla. Její styl můžeme chápat i jako pop-rock či rock a myslím si, že tato výborná zpěvačka ovlivnila i spoustu rockových skupin či interpretů. Sama zpěvačka říká, že je pro ni hlavní inspirací rock. Styl, který ji nejvíce baví. Ewa se narodila v roce 1993 v Třinci. Vedle studia se od dětství současně věnovala také hudbě. Třinci navštěvovala Základní uměleckou školu, kde se věnovala hře na klavír. Brzy se vydala se svou kapelou na samostatné koncertní turné po České republice. Z turné následně vyšlo DVD *Bliž ke hvězdám*. V roce 2009 odjela na druhé turné a v roce 2011 se svými fanoušky Ewa oslavila své 18. narozeniny megakoncertem. Vydala se také na akustické turné po Českých městech. Akusticko-jazzové album *G2 Acoustic Stage* pak prezentovala i v polských divadlech. Natočila přes 30 klipů, spolupracovala s významnými českými i polskými hudebníky, účastnila se různých projektů, vyzkoušela si herectví, moderování i roli porotkyně pěveckých soutěží v Česku i v Polsku. **Ewa Farna**, jako historicky nejmladší zpěvačka, vydala několik řadových alb – *Měls mě vůbec rád* (2006), *Ticho* (2007),

⁶³ *Gabriela Gunčíková* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://gabriela-gunckikova.com/>

Virtuální (2009), *Leporelo* (2014). *Inna* (2015), *Best of Ewa Farna* (2016). Svá alba vydává i v polské verzi, jelikož je polsko-české národnosti. V loňském roce vydala singl *Bumerang* a letošní rok přinesl dokumentární film *Ewa Farna 10: Neznámá Znamá*, který tento rok běží na českých plátnech.⁶⁴

8.6 November 2nd

November 2nd vznikli koncem 90. let v Hranicích a za sebou mají úspěšné koncerty po Evropě a USA. Frontmankou této skupiny je **Alexandra Langošová**. Předskakovali hvězdám jako je **Alanis Morissette**, **Suzanne Vega**, **Spin Doctors**, **Bryan Adams** nebo **David Gahan**. Skvěle se uvedli už svým debutem *Midnight Desert*, za který byli nominováni na cenu APH Anděl v kategorii *Objev roku* a zvítězili v Anketě Žebřík časopisu Report. Druhé album *Little Miss Behavin' & the Troublemakers* si vysloužilo nominace v rámci výročních cen televizní stanice Óčko v kategoriích Nejlepší domácí zpěvačka a Nejlepší domácí pop. *Night Walk with Me* je zatím jejich nejnovější album. Kromě zpěvačky a kytaristky **Alexandry Langošové** v **November 2nd** hrají zkušení muzikanti. Legendární baskytarista **Vladimír Kulháněk** a kytarista **Roman Helcl (Anna K.)**. Na bicí se střídají excelentní hráči **Doug Yowell (Suzanne Vega, Sean Lennon...)**. **Martin Vajgl (Wanastovi Vjecy, Čechomor,...)** a **Dano Šoltis (IMT Smile, Lenka Dusilová...)**.⁶⁵

8.7 The Agony

The Agony je jedna z mála ženských rockových kapel v Čechách. Funguje od dubna roku 2013, kdy kytaristka a zpěvačka **Nikola Kandoussi** a **Jarka Červeňáková** (bicí) přizvaly mezi sebe **Kateřinu Sýkorovou** na baskytaru a **Terezu Pšenčíkovou** na sólovou kytaru. V červenci téhož roku kapela nahrála a vydala své debutové EP *Loud And Furious*. Od srpna se ukázala na pódii nejen v ČR, ale i v zahraničí. V roce 2014 přišla změna za bicími nástroji. Kapela vydala nový singl *Give It To Me* a následovalo úspěšné turné po boku bubeníka **Mika Terrany**. Rok 2015 byl pro kapelu významný díky vydání debutového alba *Dirty And Dangerous*, které vyšlo v červnu. Kromě toho **The Agony**

⁶⁴ *Ewa Farna* [online]. Praha: Hyped Prague, 2015 [cit. 2018-06-26].

⁶⁵ KAŠPÁREK, Daniel. *November 2nd* [online]. 2017 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.november2nd.net/>

poprvé vystoupily na hlavním pódiu festivalů Masters of Rock nebo Rock of Sadská. Předskakovaly skupinám **Girlschool**, **Loudness** a **Tři sestry**. Později pokřtily svůj debut za účasti **Michala Pavlíčka**, **Miloše Meiera** a **Supice** ze skupiny **Tři sestry**. Kapela má na svém kontě kromě EP a CD i videoklipy. Například *Kick Ass*, *Give It To Me* nebo *Waiting*.⁶⁶

Loňský rok pro **The Agony** znamenal účast na českém festivalu Hradý CZ a vydání nového alba s názvem *689*.⁶⁷

Jmenovala jsem hlavní zástupce na české scéně, ale ráda bych uvedla také jména dalších. Za zmínku stojí **Bára Zemanová**, která soutěžila v Československé Superstar a umístila se na 4. místě. Ze skupin bych ráda zmínila i **Kapriolu** z Ostravy, **Wait** z Hradce Králové či pražské **Gaia Mesiah**.

⁶⁶ STANÍK, Martin. *The Agony* [online]. Lipová, 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: /www.theagony.cz

⁶⁷ The Agony. *Spark: Rock magazine*. Praha: Smile Music, 2018, **2018**(1), 82.

9 ZÁVĚR

Díky zpracováním této práce jsem se dozvěděla spoustu nových informací o světových i českých interpretech. Byla jsem nucena se do písni více zaposlouchat a díky aktivnímu poslechu jsem měla možnost objevit znaky různých stylů a některé kompoziční postupy společné pro mnoho interpretů. Při psaní práce jsem byla překvapena nedostatkem zdrojů. Přestože se toto téma týká populární hudby, není mnoho autorů, kteří by ho podrobněji zpracovali. Hlavním zdrojem se pro mě tedy staly oficiální internetové stránky kapel. Informace ze stránek jsem pak překládala z anglického jazyka. Překládání pro mě bylo časově náročnější, ale výhodou byla dostupnost, důvěryhodnost a aktuálnost použitých zdrojů. Práce mi také pomohla objevit spoustu menších kapel, o jejichž existenci jsem dosud nevěděla. Jak už jsem zmínila v úvodu, mým hlavním cílem bylo shromáždit informace o světových i českých interpretech s ženským vokálem, což se mi, dle mého názoru, povedlo. Myslím, že by tato práce mohla posloužit například učitelům při uvádění tématu rockové a metalové hudby v hodinách hudební výchovy na základních nebo středních školách. Ocenit by tuto práci mohli také fanoušci těchto stylů.

10 RESUMÉ

Bakalářská práce zahrnuje obecnou historii rocku a metalu od 30. let. Jsou zde představeny také vokalistky, které měly vliv na vývoj a rozvoj rockové a metalové hudby. V dalších kapitolách seznamuji čtenáře s jednotlivými světovými interprety. Charakterizují nejčastější postupy z hlediska harmonie, melodie, rytmu a nástrojového obsazení. Na závěr se snažím okrajově přiblížit hudbu českou a uvádím také příklady interpretů.

My Bachelor thesis included the general history of rock and metal since the 1930's. The vocalists, who had a huge impact on evolution and development of rock and metal music with female singing, are also introduced. Next chapters included individual world interprets. I characterize the most common techniques in terms of harmony, melody and rhythm and the most commonly used instruments in this style. I also briefly discuss various vocal techniques that appear in rock and metal music and which may vary in their performance. Finally, I try to get closer to Czech music and give examples of performers.

11 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A PRAMENŮ

11.1 Knižní zdroje

ASSANTE, Ernesto. *Legends rocku: umělci, nástroje, mýty a historie padesáti let hudby mladých*. Praha: Mladá fronta, 2010. ISBN 978-80-204-2275-0.

BARTAS, Pavel. *Rock & metal book: encyklopedie hard rocku a heavy metalu*. Vyd. 1. Praha: VolvoxGlobator, 2004. ISBN 80-7207-554-3.

Hardrocker: *Rock'n metal magazín*. Praha, 2009, 09(11). ISSN 1803-2117 11.

KUHN, Tomáš. *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*. 1. vyd. V Plzni: Západočeská univerzita, 2011. ISBN 978-80-261-0018-8.

Spark: *Rock Magazine*. Praha, 2016, 16(2). ISSN 1211-5223.

The Agony. *Spark: Rock magazine*. Praha: Smile Music, 2018, **2018**(1), 82.

VOTAVA, Zdeněk. *Populární hudba 21. století se zaměřením na rock a pop*. Plzeň, 2016. Diplomová práce. Vedoucí práce Kuhn Tomáš, Doc. Mgr., Ph.D.

11.2 Internetové zdroje

Amanda Somerville: píše druhou kapitolu TRILLIUM - rodičovskou. *Spark: Rock magazine*. Praha: Smile Music, 2018, **2018**(6), 101.

Amaranthe: The Official Website [online]. 2015 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://amaranthe.se/press/>

Bára Basiková. Bára Basiková [online]. Praha, 2017 [cit. 2017-06-29]. Dostupné z:
<http://barabasikova.cz/>

Die Happy [online]. [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://diehappy.de/>

Doro: The Official Website [online]. 2017 [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: https://www.doromusic.de/index2_en.php

Epica: Official Website [online]. Stage, 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://www.epica.nl/>

Ewa Farna [online]. Praha: Hyped Prague, 2015 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: ewafarna.com

Female Metal Event: FEMME [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <https://femalemetalevent.nl/>

Floor Jansen: The official website. *Floor Jansen* [online]. 2017 [cit. 2017-06-28]. Dostupné z: <http://floorjansen.com/biography>

Gabriela Guncíková [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://gabrielaguncikova.com/>

Chelsea Wolfe [online]. Jeremy Schukler, 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.chelseawolfe.net/>

Janis Joplin: Official Website [online]. Fantality, 2017 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <https://janisjoplin.com/>

Jinjer: Official Band Website [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://jinjer-metal.com/>

KAŠPÁREK, Daniel. *November 2nd* [online]. 2017 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.november2nd.net/>

Lacuna Coil: *The Italian Gothfathers* [online]. 2014 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.lacunacoil.it/>

Leaves Eyes [online]. Weinsberg: Music Webdesign, 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: www.leaveseyes.de

Lucia Bílá [online]. 2014 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.luciebila.com/o-lucce/>

Marta Jandová: *Skupina Die Happy* [online]. 2009 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.marta-jandova.cz/die-happy.html>

Metal Female Voices Fest: Welcome to THE MFVF XIII [online]. Helcanen, 2017 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.metalfemalevoicesfest.be/>

Metalocalypstick festival [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://metalocalypstickfest.rocks>

Musicserver.cz [online]. 2017 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://musicserver.cz/interpret/evanescence/>

Muzikus.cz: hudební portál [online]. 2013 [cit. 2017-05-29]. Dostupné z: <http://www.muzikus.cz/pro-muzikanty-workshopy/Techniky-zpevu-zpevovy-workshop~30~srpen~2011/>

Nightwish [online]. Stage, 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://nightwish.com/>

Petra Janů [online]. [cit. 2017-06-28]. Dostupné z: <http://www.petrajanu.cz/zivotopis/>

SAZES AT ABSTRATA, Gustavo. *Amaranthe: The Official Website* [online]. 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://amaranthe.se/>

Sirenia: band page. <Http://www.mortenveland.com/sirenia/band-info> [online]. 2016 [cit. 2017-05-29]. Dostupné z: <http://www.mortenveland.com/sirenia/band-info>

STANÍK, Martin. *The Agony* [online]. Lipová, 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: [/www.theagony.cz](http://www.theagony.cz)

Tarja Turunen: Welcome to Tarja's Official Site [online]. Creativity and Design, 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <http://tarjaturunen.com>

The Dresden Dolls [online]. Brooklyn: Website Revamp: Fame House, 2017 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://dresdendolls.com/>

The Official Arch Enemy Website [online]. 2018 [cit. 2017-04-26]. Dostupné z: <http://www.archenemy.net/index.php?go=theband>

Tina Turner Biography. *The Biography.com website* [online]. A&E Television Networks, 2018 [cit. 2018-06-25]. Dostupné z: <https://www.biography.com/people/tina-turner-9512276>

Trillium. *Spirit of Metal* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <https://www.spirit-of-metal.com/en/band/Trillium>

Tristania [online]. PS Music Agency, 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.tristania.com/>

Vision of Atlantis. *Encyclopedia metallum: The Metal Archives* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: https://www.metal-archives.com/bands/Vision_of_Atlantis/

Whyzdom [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.whyzdom.org/>

Within Temptation [online]. 2018 [cit. 2018-06-29]. Dostupné z: <https://www.within-temptation.com/>

Xandria: Theater of Dimensions [online]. Stefan Heileman, 2017 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://xandria.de/> *Delain* [online]. 2018 [cit. 2018-06-26]. Dostupné z: <http://www.delain.nl/band.php>